

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

M.A. / İSVİÇRE
(Başvuru No: 52589/13)

KARAR ÇEVİRİSİ

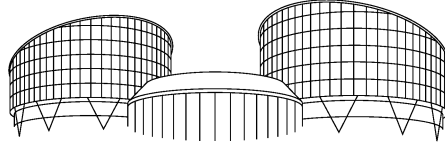
STRAZBURG
18 Kasım 2014
(KESİNLEŞME 18 Şubat 2015)

**Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir**

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Mültecilerle Dayanışma Derneği sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Mültecilerle Dayanışma Derneği için Av. Serkan Cengiz tarafından çevrilmiştir.
Kararın İngilizce orijinaline [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

İKİNCİ BÖLÜM

M.A. / İSVİÇRE KARARI

(Başvuru No: 52589/13)

KARAR

STRAZBURG

18 Kasım 2014

KESİNLEŞME

18/02/2015

İşbu karar Sözleşme m.44/2 uyarınca kesinleşmiştir. Karar editöryel değişikliğe tabi tutulabilir.

M.A. / İsviçre Davasında,

Daire olarak,

Guido Raimondi, *Başkan,*

András Sajó,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller,

Paul Lemmens,

Egidijus Kūris,

Jon Fridrik Kjølbro, *Hakimler,*

ve Stanley Naismith, *Bölüm Yazışları Müdürü'nden,*

müteşekkil Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

7 Ekim 2014 tarihinde yapılan kapalı müzakere sonrasında aynı gün aşağıdaki karara varmıştır:

USUL

1. Dava, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Sözleşme'nin (Sözleşme) 34. maddesi kapsamında İsviçre Konfederasyonu'na karşı bir İranlı, Bay M.A (başvurucu), tarafından 15 Ağustos 2013 tarihinde yapılan başvurudan (B.No: 52589/13) kaynaklanmıştır.

2. Başvurucu Bern'de avukatlık yapan Bayan S. Sadri tarafından temsil edilmiştir. İsviçre Hükümeti (Hükümet) temsilcileri ise Bay F. Schürmann tarafından temsil olunmuştur.

3. Başvurucu, özellikle İran'a sınır dışı edilmesinin Sözleşme m.3 hükmü ile yine m. 3 hükmü ile bağlantılı olarak m.13 hükmünü ihlal edeceği iddiasında bulunmuştur.

4. 12 Eylül 2013 tarihinde davanın tevzi-i edildiği Bölüm Başkan Vekili, AİHM İçtüzük m.39 hükmünün uygulanarak Mahkeme önündeki yargılama süresince başvurunun İran'a sınır dışı edilmemesi gerektiği hususunun İran Hükümeti'ne bildirilmesine, İçtüzük m.41 uyarınca başvurucuya öncelik verilmesine, İçtüzük m. 47/9-3 uyarınca başvurunun isminin anonim hale getirilmesine karar vermiştir.

5. Aynı gün yani 12 Eylül 2013 tarihinde başvuru Hükümet'e bildirilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

6. 12 Ekim 1977 Tahran doğumlu olan başvurucu İran vatandaşıdır ve İsviçre'nin Einsiedeln kentinde yaşamaktadır.

A. Davanın Arka Planı ve İsviçre Makamları Önündeki Yargılama

1. Federal Göçmen Kurulu Önündeki Yargılama

7. Başvurucu, 26 Haziran 2011 tarihinde İsviçre'ye yasadışı olarak girmiş ve ertesi gün sığınma talebinde bulunmuştur. Federal Göçmen Kurulu tarafından iki duruşma yapılmıştır (*Bundesamt für Migration – “Göçmen Kurulu”* olarak atıfta bulunulacaktır).

8. İlk duruşma Göçmen Kurulu'nun Basel'de bulunan “Kabul ve Usul Merkezi'nde” 6 Temmuz 2011 tarihinde yapılan kısa bir mülakat şeklinde tezahür etmiştir. Başvurucu ülkesinden kaçmasıyla sonuçlanan İran'daki olaylara ilişkin iddiaları hakkında beyanda bulunmuştur. Bu beyan Göçmen Kurulu'nun mülakatçısı tarafından resmi tutanaklara özet olarak geçirilmiştir. Bu özeti başında mülakat görevlisi şunu not etmiştir: “*Personel yokluğu nedeniyle, ayrıntılı olarak kaydedilmemiş, 15 nolu tutanak altında özet olarak kaydedilmiştir*” (“*Es wird aus Kapazitätsgründen auf eine vertiefte Abklärung zu Pt. 15 verzichtet.*”). Duruşma sırasında bir tercüman huzurda bulunmuş ve tutanaklar başvurucu imzalamadan önce tercüme edilmiştir.

9. 12 Haziran 2009 tarihli İran Cumhurbaşkanlığı seçimlerindeki ciddi oy hilelerinden sonra rejim karşıtı gösteriler meydana gelmeye başlamıştır. Başvurucu Mart 2011 başlarına kadar neredeyse tüm gösterilere katılmıştır. Başvurucu, kendisi ve arkadaşlarının her Salı barışçıl gösteriler düzenlediklerini iddia etmiştir. Gösterilerin İran rejimi tarafından güç kullanılarak bastırılması ile birlikte başvurucu ve arkadaşları gösterileri kayda almış ve bu kayıtları insanlar arasında dolaşıma sokmuşlardır. Başvurucu ayrıca Mart 2011 tarihinin başlarında katıldığı son gösteride, çok sayıda arkadaşının gözaltına alındığını iddia etmiştir. Başvurucu, arkadaşlarının işkenceye tabi tutulduğunu, içlerinden birisinin İranlı kamu görevlilerine muhtemelen isminden bahsettiğini, onlara gösterilere katıldığını söylediğini iddia etmiştir. Sonuç olarak İran Devrim Mahkemesi, başvurunun ikamet ettiği ebeveynlerinin Karaj'daki evine bir mahkeme görevlisi aracılığıyla 10 Mayıs 2011 tarihinde bir mahkeme celbi göndermiştir. Başvurucu, mahkeme celbi tebliğ edildiğinde, Tahran'da bulunan kız kardeşini ziyaret etmesi nedeniyle ebeveynlerinin evinde değildir. Mahkeme celbine göre başvurucuya 12 Mayıs 2011 tarihinde

mahkemede hazır olması talimat edilmiştir. Mahkeme'ye gitmesi halinde tutuklanacağı korkusuna kapılan başvuru belirlenen günde mahkemeye gitmemiş, kız kardeşinin ve Tahran'da bulunan bazı arkadaşlarının evlerinde saklanmıştır. Mahkemeye gitmemesi nedeniyle istihbarat teşkilatı mensupları başvurucuyu gözaltına almak amacıyla ertesi gün (13 Mayıs 2011) başvuru ebeveynlerinin evine gelmiştir. Başvurucunun bulunmaması nedeniyle onun yerine babası tutuklanmıştır. Başvurucuya İlçe Polis Merkezi'ne gitmesi aksi durumda babasının tutuklu kalmaya devam edeceği mesajı bırakılmıştır. Tutuklanma korkusu ve ailesinin de tavsiyesi ile başvuru kanuna uygun çıkış belgeleri olmaksızın Haziran 2011 tarihinde ülkeden kaçmıştır.

10. Başvuru, ilk duruşmadaki beyanlarını desteklemek amacıyla İran Devrim Mahkemesi'nin 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbi aslını sunmuştur. Başvuru ayrıca kendisi ve arkadaşları tarafından oluşturulduğunu iddia ettiği rejim karşıtı gösterilere dair belge ve bilgiler sunmuştur.

11. İkinci ve daha ayrıntılı duruşma Bern'deki Göçmen Kurulu'nun bürosunda, ilk duruşmadan 21 ay sonra, 5 Nisan 2013 tarihinde yapılmıştır. İsviçre Protestan Kilisesi Yardım Örgütü (*Hilfswerk der Evangelischen Kirche Schweiz*) isimli sivil toplum kuruluşunun bir mensubu, tarafsız tanık olarak ve yargılamanın adillliğini temin etmek amacıyla huzurda bulunmuştur. Söz konusu kişinin herhangi bir usule aykırılık tespit etmesi durumunda tutanakların sonuna ihtirazi kayıt koyma imkanı bulursa da, anılı kişi bu tür bir kayıt oluşturmamıştır. Bu duruşmada da bir tercüman huzurda bulunmuş ve duruşma tutanakları imzalanmasından önce başvuru için tercüme edilmiştir.

12. Başvuru, kaçmasıyla sonuçlanan İran'daki olaylar hakkında bir kez daha beyanda bulunmuştur. Mahkeme celbinin iddia edildiği üzere ebeveynlerinin evine tebliğ edildiği günkü (10 Mayıs 2011) olaylarla ilgili olarak başvuru bu kez Ettelad gizli servis üyelerinin kendisinin bulunmadığı bir sırada, onu aramak amacıyla ebeveynlerinin evine geldikleri beyanında bulunmuştur. Gelenler sandıkların ve dolapların kapaklarını açarak evi aramışlardır. Başvurucuyu bulamamaları nedeniyle, başvuru ebeveynlerinin evinde buldukları sırada mahkeme celbi tanzim etmişler ve celbi evde bırakmışlardır. İlk duruşmada 10 Mayıs 2011 tarihli ev aramasından bahsetmemesinin nedeni sorulan başvuru, ilk duruşmada da aynı beyanları tekrarlamış olduğunu ve bu olayın ilk duruşma zaptına kaydedilmemiş olmasının kendi kusuru olmadığını ifade etmiştir.

13. Ayrıca İran'dan kaçışı öncesindeki saklanma yerleri sorulan başvuru ikinci görüşme sırasında tüm bu zaman boyunca kız kardeşinin evinde kalmış olduğunu beyan etmiştir. İlk duruşma sırasında verdiği beyan sorulduğunda, aynı zamanda arkadaşlarıyla da birlikte olduğunu ayrıca bu insanların gösterilerden bildiği arkadaşlar değil, işyerinden arkadaşları olduğu şeklinde ek beyanda bulunmuştur.

14. Mart 2011 tarihinde katılmış olduğu son gösteriyle ilişkili olarak başvuru ikinci duruşma sırasında Ettelaad güvenlik güçlerinin kendisini gözaltına almayı planladıklarını bilmediğini ifade etmiştir. Başvuru bir kez daha gösteriler sırasında gözaltına alınan arkadaşlarından birisinin gösteriye katılanların kimler olduğunu güvenlik güçlerine söylemiş olduğunu beyan etmiştir. İsmi veren arkadaşının ne zaman gözaltına alındığı sorulduğunda başvuru, bilgisi olmadığı şeklinde yanıt vermiş ve güvenlik güçlerine ismi veren arkadaşının gözaltına alınan bu arkadaş olmayabileceğini beyan etmiştir. Bu tür bir gözaltı, bir zincirleme reaksiyona neden olur: gözaltına alınan kişi bazı isimler verir, sonrasında bu kişiler de gözaltına alınır ve sorgulanır, onlar da isimler verir ve bu şekilde devam eder.

15. Mart 2011 tarihli son gösteri açısından herhangi bir özel olayın gerçekleşip gerçekleşmediği hususunda ikinci duruşmada ayrıca sorgulanan başvuru, tüm gösterilerin birbirleriyle benzer olduğunu ifade etmiştir. Tüm diğer gösterilerde olduğu gibi son gösteride de insanlar gözaltına alınmış ve göstericiler hükümet ajanları tarafından dövülmüştür. Gözaltına alınan kişileri tanıyıp tanımadığı sorulduğunda başvuru bu insanları sokaktan tanıdığını, bu insanların kendi bölgesinden olmadığını, Tahran'ın büyük bir şehir olduğunu ve insanların her yerden bu şehre geldiklerini ifade etmiştir. İlk görüşmedeki ifadesinde iddia ettiği, arkadaşlarının gözaltına alındığı şeklindeki beyanı sorulduğunda başvuru birlikte gösteri yapan herkesin bir şekilde arkadaş olduğunu, gösterilere ilişkin beyanında geçen "arkadaşlar" kavramını bu anlamda kullanmış olduğunu ifade etmiştir.

16. 10 Nisan 2013 tarihinde Göçmen Kurulu, başvuru sığınma talebini reddetmiş ve başvuru 7 Haziran 2013 tarihine kadar İsviçre'den ayrılmasını talimat etmiştir. Göçmen Kurulu kararında iki duruşmadaki İran'daki olaylara ilişkin başvuru beyanlarının tutarlı olmaması nedeniyle inandırıcı olmadığı gerekçesine dayanmıştır. Başvuru beyanları, başvuru hikayesindeki belirleyici noktalar açısından hatırı sayılır bir şekilde farklılaşmaktadır. Başvuru ilk duruşmada ne Ettelaad güvenlik güçlerinin ebeveynlerinin evine gelmesinden, ne ev aramasından, ne de Ettelaad'ın ebeveynlerinin evine geldiği 10 Mayıs 2011 tarihinde mahkeme celbi düzenlemesinden bahsetmemiştir. Ayrıca, ilk duruşmada kız kardeşinin ve arkadaşlarının evinde saklandığını söylemiş olmasına rağmen, ikinci duruşmada münhasıran kız kardeşinin evinde kaldığını iddia etmiş olması nedeniyle başvuru İran'dan kaçması öncesindeki saklanması ilişkin beyanları farklılaşmaktadır. Son olarak başvuru son gösteri sırasında arkadaşlarının gözaltına alınmış olmasından sadece ilk duruşma sırasında verdiği beyanında bahsetmiş, buna karşın ikinci görüşmede bu konuda bir beyanda bulunmamıştır. Göçmen Kurulu, iddia edilen 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbi de dahil olmak üzere başvuru tarafından sunulan birtakım

belgeleri de dikkate almışsa da bu belgelerin başvuruçunun beyanına yönelik kuşkuları gidermek için yeterli olmadığı kanaatine ulaşmıştır. Sunulan belgeler gösterilere dair genel birtakım açıklamalar içermekte, buna karşın spesifik olarak başvuruçunun iddia ettiği katılımına dair herhangi bir şey içermemekte ve mahkeme celbi de tek başına başvuruçunun maruz kaldığı kamusal bir zulmü ispatlamamaktadır.

2. Federal İdare Mahkemesi Önündeki Yargılama

17. Başvuruçunun 15 Mayıs 2013 tarihinde, başvuruçunun bu aşamada bir vekil tarafından temsil olunmaktadır, Göçmen Kurulu'nun kararına karşı Federal İdare Mahkemesi'ne (*Bundesverwaltungsgericht*) kanun yolu başvurusunda bulunmuştur. Başvuruçunun Federal İdare Mahkemesi'nden Göçmen Kurulu'nun kararının bozulması, kendisine sığınmacı statüsü verilmesi, ülke dışına çıkarma kararının uygun ve makul olmayacağına tespiti ile adli yardım sağlanması taleplerinde bulunmuştur.

18. Başvuruçunun kanun yolu başvurusunda vekilinin tavsiyesi üzerine İran'da bulunan ailesine telefon etmiş ve başka ilave bir mahkeme celbinin ulaşip ulaşmadığını sormuştur. Telefon görüşmesi sırasında, 5 Şubat 2013 tarihinde Tahran Devrim Mahkemesi huzurunda bulunmasına yönelik bir mahkeme celbi daha geldiğini öğrenmiştir. Başvuruçunun ayrıca İran rejimine karşı yapılan gösterilere katıldığı ve sloganlar ile rejimi eleştirdiği gerekçesiyle 7 Mayıs 2013 tarihinde gıyabında mahkumiyet kararı verildiğini öğrenmiştir. Mahkeme başvuruçunun hakkında 7 yıl hapis cezası ile 70 kırbaç cezası vermiştir. Başvuruçunun, ailesinin devlet takibinden şüphe duymaları ve asıllarını posta yoluyla göndermeleri durumunda zarfların kontrol edilebileceği gerekçesiyle sadece 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi ile 7 Mayıs 2013 tarihli kararın fotokopilerine sahip olduğunu iddia etmiştir. Başvuruçunun iddia edilen yeni mahkeme celbi ile mahkeme kararının fotokopilerini Federal İdare Mahkemesi'ne sunmuştur. Başvuruçunun kanun yolu başvurusunda Federal İdare Mahkemesi ve Göçmen Kurulu'ndan yukarıda belirtilen iki belgenin Tahran'da bulunan İsviçre Büyükelçiliği'ne teslim edilmesi veya belgelerin oradaki yetkililere gösterilmesi durumunda gerçeğe uygunluğunun değerlendirilip değerlendirilemeyeceğini sormuştur.

19. Başvuruçunun kanun yolu dilekçesinde ayrıca olaylara ilişkin iki beyanındaki çelişkilerin iki duruşmanın farklı mahiyetinden kaynaklanmış olabileceğini iddia etmiştir. İlk duruşma sadece kısa bir duruşma mahiyetinde olmuş ve başvuruçudan detaylara girmemesi istenmiştir. Dolayısıyla da ikinci duruşmaya kadar 10 Mayıs 2011 tarihli ev aramasından bahsetmemiş olması anlaşılabilir. Başvuruçunun İran'dan ayrılmasından önceki saklanması açısından her iki aktarımının doğru ve tutarlı olduğunu belirtmiştir. Başvuruçunun kız kardeşinin evinde kalmış, ayrıca işten arkadaşları ile buluşup onlarla zaman geçirmiştir. Son gösteriye ilişkin olaylar açısından, başvuruçunun her iki duruşmada da özünde kendisi ve arkadaşlarının gösterileri kaydettiklerini, broşür dağıttıklarını, arkadaşları da

dahil pek çok göstericinin gözaltına alındığını, gözaltına alınanlardan birisinin ismini İranlı resmi makamlara verdiği inandığını beyan etmiştir. Başvurucu ayrıca iki beyanı değerlendirildiğinde her iki duruşma arasında yaklaşık iki yıl geçmiş olduğunun ve böylesi uzun bir aradan sonra hiç kimsenin olayları aynı şekilde aktarmayacağını dikkate alınmasının gerekli olduğunu belirtmiştir. Son olarak başvurucu, tercümanın sürekli müdahale etmiş olması ve kendisine yalan söylüyormuş gibi muamele etmiş olması nedeniyle ikinci duruşmanın adil olmadığını iddia etmiştir.

20. Federal İdare Mahkemesi, 22 Mayıs 2013 tarihli ara kararıyla ve başvurusunun kanun yolu başvurusunun hiçbir başarı şansı içermediği gerekçesiyle başvurusunun adli yardım talebini reddetmiştir. Federal İdare Mahkemesi ilk değerlendirmesinde başvurusunun İran Devleti tarafından kendisine zulmedildiğini ikna edici bir şekilde ortaya koyamadığını tespit etmiştir. Mahkeme'ye göre Göçmen Kurulu önünde yapılan iki duruşmada, olaylara ilişkin başvuru beyanları temel noktalarda birbirinden farklılaşmaktadır ve bu nedenle de başvurusunun hikayesi inandırıcı değildir. 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi ile 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme ilamının, başvurusunun sadece fotokopilerini sunmuş olması nedeniyle, ispat değeri bulunmamaktadır.

21. Federal İdare Mahkemesi 2 Temmuz 2013 tarihinde açıkça temelsiz olduğu gerekçesiyle başvurusunun kanun yolu başvurusunu reddetmiştir. 26 Haziran 1998 tarihli İsviçre Sığınma Kanunu m.111 ve m.111a hükmüne uygun olarak ("Sığınma Kanunu" olarak atıfta bulunulacaktır, bkz. aşağıda para.30 ve devamı), davaya ilişkin karar tek bir hakim tarafından verilmiş olup ve ilam sadece özet bir gerekçe içermektedir. Federal İdare Mahkemesi, Sığınma Kanunu m.111a hükmü uyarınca ayrıca taraflar arasında dilekçelerin teatisine gerek duymamıştır. Dolayısıyla da Göçmen Kurulu'na, var olduğu iddia edilen 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi ile 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme ilamı fotokopilerinin sunulması ile - başvurusunun ailesinin uhdesinde olduğu iddia edilen- anılı belgelerin sahilliğinin Tahran'da bulunan İsviçre Büyükelçiliği tarafından kontrol edilmesi hususlarında bir değerlendirme sunma imkanı verilmemiştir.

22. Federal İdare Mahkemesi başvurusunun sığınma hakkı olmadığına karar vermiştir. Mahkeme ayrıca başvurusunun İran'da devlet zulmüne tabi tutulduğunu ispat edememiş olması nedeniyle de sınır dışı edilme talimatının icra edilmemesi için bir gerekçe bulunmadığını belirtmiştir. Başvurusunun olaylara dair iki duruşma sırasında vermiş olduğu beyanları esasa dair ayrıntılar açısından farklılaşmaktadır ve başvuru Federal İdare Mahkemesi'ni tatmin edecek şekilde bu tutarsızlıkları açıklayamamıştır. Başvurucudan İran'da meydana gelen olayları aynen olduğu şekilde anlatması beklenmemiş, dahası tutarlı bir şekilde anlatmasının beklenmiş olması nedeniyle iki duruşma arasında geçen süre, tutarsızlıkları açıklamamıştır. Ayrıca, başvurusunun iddiasının aksine ikinci duruşmanın adil olmadığına dalalet eden herhangi bir emare de bulunmamaktadır.

İsviçre Protestan Kilisesi Yardım Örgütü'nün bir mensubu yansız tanık sıfatıyla duruşmaya katılmıştır. Bu kişi, yapabilme imkanı olmasına rağmen duruşmada tanık olduğu kural dışı durumlara yönelik herhangi bir beyanda bulunmamıştır. Duruşma tutanağı başvuru için tercüme edilmiş ve sonrasında başvuru tarafından imzalanmıştır. Dolayısıyla da başvuru, zapta doğru bir şekilde geçirilmediğini tespit ettiği herhangi bir beyanı düzeltme imkanına sahip olmuştur.

23. Mahkeme ayrıca Mahkeme'ye ibraz edilen 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi fotokopisi veya 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme ilamı fotokopisinden, fotokopilerin herhangi bir ispat gücünün bulunmaması nedeniyle başvuru lehine herhangi bir çıkarımda bulunmamıştır. Mahkeme kararında gerçekliği Göçmen Kurulu'nun kararında sorgulanmamış olan 10 Mayıs 2011 tarihli ilk mahkeme celbinden bahsetmemiştir.

24. 22 Temmuz 2013 tarihinde Göçmen Kurulu, başvuruçunun 19 Ağustos 2013 tarihinden önce İsviçre'yi terk etmesini gerektiren yeni bir ülke dışına çıkarma talimatı tesis etmiştir.

B. Mahkeme (AİHM) Önündeki Yargılama ve Yeni Sunulan Beyanlar

25. 15 Ağustos 2013 tarihinde Mahkeme'ye başvurusunu sunan başvuruçunun, ülkeden çıkarma kararının icrasının durdurulması amacıyla AİHM İktüzük m.39'un uygulanması talebinde bulunmuştur. Başvuruçunun 2009 yılında yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinden Mart 2011 tarihine kadar İran rejimine karşı yapılan gösterilere katıldığını, gösterilerde broşür dağıttığını ifade etmiştir. Başvuruçunun ayrıca Ettelaad güvenlik güçlerinin kendisini gözaltına almak amacıyla ebeveynlerinin evini aradığını iddia etmiştir. Ayrıca başvuruçunun Tahran Devrim Mahkemesi huzurunda bulunması amacıyla iki kez mahkeme celbi gönderilmiş olduğunu ve anılı mahkemenin gösterilere katıldığı gerekçesiyle 7 Mayıs 2013 tarihinde gıyabında (*in absentia*) verdiği bir kararla kendisi hakkında 7 yıl hapis cezası, para cezası ve de 70 kırbaç cezası tesis ettiğini iddia etmiştir.

26. Başvuruçunun, iddialarını desteklemek amacıyla 15 Ağustos 2013 tarihli bireysel başvurusuna İran'daki gösterilere dair Fars dilinde yazılmış belgeleri, 10 Mayıs 2011 ve 5 Şubat 2013 tarihli iddia edilen mahkeme celbi fotokopilerini ve iddia edilen 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme ilamının fotokopisini eklemiştir.

27. Başvuruçunun, kız kardeşinin eşinin en nihayetinde Ağustos 2013 tarihinde özel bir kurye aracılığıyla 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbinin aslı ile 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme ilamının aslını göndermeye yeltenebildiğini ve dolayısıyla da anılan belgelerin asıllarının kendisinde olduğu hususunda 10 Ekim 2013 tarihinde Mahkeme'yi bilgilendirmiştir. Başvuruçunun ayrıca 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi ile 7 Mayıs 2013

tarhli mahkeme ilamının İngilizce tercümelerini Mahkeme'ye sunmuştur. 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbinin tercümesi sunulmamıştır. Hal böyle olmakla birlikte 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbinin tercümesi başvuruçunun ikinci duruşma tutanaklarına dahil edilmiş, bu belgeler de Mahkeme'ye sunulmuştur.

28.5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbinin tercümesine göre, “*kamu güvenliği ve İran İslam Cumhuriyeti sistemine karşı düzenlene gösterilere katıldığı*” gerekçesiyle başvuruçuya 5 Şubat 2013 günü saat sabah 09.00'da Tahran İslami Devrimci Mahkemesi'nin 10. Bölümü huzurunda bulunması çağrısı yapılmıştır. Mahkeme celbi 3 Şubat 2013 tarihinde “*soruşturma makamı*” tarafından imzalanmıştır.

29. Tahran Devrim Mahkemesi'nin 7 Mayıs 2013 tarihli kararının esasa dair olan kısımlarının tercümesi şöyledir:

“Suçlama: İran İslam Cumhuriyeti'nin Kutsal düzenine karşı işler ve faaliyetler.

Karar

Bay M.A.'nin davasında – Genel Savcılık Bürosu 10.Bölümü ve İran Tahran Devrim Mahkemesi'nin iddianamesi, mevcut deliller ve dosya kapsamı, istihbarat teşkilatının inandırıcı raporu ve aydınlatması ve ayrıca Cumhuriyet savcılığı bürosunun yukarıda belirtilen soruşturmaları, gözaltına alınmış olan kişilerin ifadelerinin yanı sıra ayrıca dosyada bulunan yararlı bilgi, ayrıca ceza tesis edilebilir mahiyetteki yasa dışı toplantılara katılım, barışın ve İran İslam Cumhuriyeti sisteminin düzenini bozma, fitne çıkarma ve slogan yazma, broşür dağıtarak hükümete karşı direniş çağrısı yapma, celp edilmesine rağmen duruşmaya katılmama, duruşmaya katılmayarak savunma hakkında feragat etme nedenleriyle sanığın suçlu olduğu tespit edildiği sonucuna ulaşmaktadır.

Bu gerekçelerle İslam Kanunu m.502 hükmü uygulanarak, başvuruçuyu 7 yıl hapis cezası, 70 adet kırbaç cezası ile Hazine'ye ödenmek üzere 15 milyon İran Rialı adli para cezasına mahkum edilmiştir.

Bu gıyapta verilen bu karara karşı açıklanmasından itibaren 10 gün içinde kanun yolu başvurusunda bulunulması mümkündür. Bu sürenin geçmesinde sonra, karara yönelik gözden geçirme talebi Tahran'da bulunan yetkili mahkemelere sunulabilir.”

Tercüme ayrıca kararın

“15 Mayıs 2013 tarihinde açıklandığını”

ifade etmektedir.

II. İLGİLİ ULUSAL HUKUK

30. Yabancıların İsviçre'ye girmesi ve kalma hakları açısından işbu davada uygulanabilir hükümler 26 Haziran 1998 tarihli Sığınma Kanunu (*Asylgesetz*, 142.31 – “Sığınma Kanunu” olarak atıfta bulunulacaktır) ve 16 Aralık 2005 tarihli Yabancılar Kanunu tarafından ortaya konulmuştur

(*Bundesgesetz über die Ausländerinnen und Ausländer*, 142.20 - “Yabancılar Kanunu” olarak atıfta bulunulacaktır).

31. Sığınma Kanunu Birinci Kısım m.2 hükmü mülteci olarak kabul edilen ve sığınma talebi kabul edilen bir yabancının İsviçre’de kalma hakkı olduğunu belirtmektedir. Aynı kanunun Birinci Kısım m.3 hükmü “mülteci kavramının” ırk, din, milliyet, belirli bir sosyal gruba üyelik veya siyasi görüşler nedeniyle kişinin kendi ülkesinde veya en son sakin olduğu ülkede ciddi dezavantajlara maruz bırakılması veya gelecekte bu tür dezavantajlara maruz bırakılacağına dair makul bir korku içinde olan yabancılar anlamında olduğunu ifade etmektedir. Aynı madde hükmüne göre “ciddi dezavantajlar” anlam olarak yaşama, organa, özgürlüğe yönelik bir tehlike veya katlanması mümkün olmayan psikolojik baskıya neden olan tedbirler şeklinde anlaşılmaktadır.

32. Sığınma Kanunu İkinci Kısım m.7 uyarınca bir mülteci, statüsünü ispatlamak zorundadır veya en azından Birinci Kısım m.3 hükmü anlamında mülteci olduğuna dair inandırıcı delil sunmak zorundadır. Kişinin m.3 hükmü çerçevesinde mülteci olmamasının muhtemel olduğu hususunda resmi makamların ikna edilmesi durumunda yeterli inandırıcı delil sunulur. Temel meselelere dair yetersiz veya tutarsız gerekçelendirme, esaslı olarak çarpıtılmış delillere dayanan olaylar veya beyanlara ilişkin tutarsızlıklar sığınma talebinde bulunan kişinin beyanlarının güvenilirliğine engel oluşturmaktadır.

33. Ülkeden çıkarılma kararının uygulanması açısından Sığınma Kanunu Birinci Kısım m.5 hükmü, kişinin İsviçre güvenliği için bir tehdit oluşturduğuna veya belirli ciddi bir suçtan mahkum olması nedeniyle kamu güvenliği için tehdit arz ettiğine inanmak için esaslı gerekçelerin bulunması söz konusu olmadıkça, hiç kimsenin herhangi bir yolla İsviçre’den ayrılmaya ve Birinci Kısım m.3’te belirtilen bir gerekçe nedeniyle yaşamının, organlarının veya özgürlüğünün tehdit edildiği bir ülkeye- veya bu tür bir ülkeye dönmeye zorlanacağı bir başka ülkeye- dönmeye zorlanamayacağını hüküm altına almıştır. Sığınma Kanunu İkinci Kısım m.44 ile Yabancılar Kanunu m.83 hükümleri yukarıda duruma ek olarak, ülke dışına çıkarma kararının uygulanmasına kanunun müsaade etmemesi ve kararın uygulanmasının makul olmadığı veya imkansız olduğu durumlarda, bir başvurusunun geçici olarak İsviçre’de kalmasına müsaade edilmesini düzenlemektedir (*vorläufige Aufnahme*).

34. Sığınma kararları Federal Göçmen Kurulu tarafından alınmaktadır (İkinci Kısım, m.6a). Göçmen Kurulu, sığınma başvurusunu reddetmesi durumunda, ülke dışına çıkarma emri düzenler ve emirde ülkenin terk edilmesinin zorunlu olduğu bir tarih belirler (İkinci Kısım, m.44 ve 45). Sığınma başvurusunda bulunan kişi Göçmen Kurulu’nun sığınma başvurusunun reddi kararına ve ülke dışına çıkarma emrine karşı Federal İdare Mahkemesi’ne kanun yolu başvurusunda bulunabilir [Sığınma Kanunu Sekinci Kısım m.105, 20 Aralık 1968 tarihli Federal İdari Yargı

Kanunu m.5 (*Bundesgesetz über das Verwaltungsverfahren*, 172.012),17 Haziran 2005 tarihli Federal Mahkeme Kanunu m.82 ve 83 (*Bundesgesetz über das Bundesgericht*, 173.110)]. Bu tür davalarda Federal İdare Mahkemesi ilk ve son derece mahkemesi olarak karar vermektedir.

III. İLGİLİ ÜLKE BİLGİSİ

1. *İran İslam Cumhuriyeti'ndeki İnsan Haklarına İlişkin Durum Hakkında BM İnsan Hakları Konseyi Genel Sekreteri'nin 11 Mart 2014 Gün ve A/HRC/25/75 Sayılı Raporu*

35. Genel Sekreterin yukarıda atıfta bulunulan raporu şöyledir:

“I. 5. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları mekanizmaları ampütasyonlar, kırbaçlama ve gittikçe artan sayıda idam cezasına başvurulması, keyfi alıkoyma ve adil olmayan yargılamalar hakkında kaygılar ortaya koymaya devam etmektedir. Çok sayıda gazetecinin hala cezaevinde bulunması ve sosyal medyanın erişime engellenmesi nedeniyle ifade özgürlüğü engellemesi devam etmektedir. İnsan Hakları savunucuları ve kadın hakları aktivistleri gözaltı ve zulümle yüz yüze kalmaya devam etmektedirler. [...]”

II. A. b. 10. [...] organların kesilmesi ve kırbaçlama gibi zalimane, insanlık dışı veya alçaltıcı ceza tekrarı endişe sebebi olarak varlığını korumaktadır. Yargı sıklıkla İran'ın taraf olduğu Uluslararası Kişisel ve Siyasal Haklar Sözleşmesi tarafından yasaklanmış olan cezalar tesis etmektedir. Gözden geçirilmiş İslami Ceza Kanunu Allah'a ve Devlete karşı savaş (Moharebeh), hırsızlık gibi suçlar için organ kesme cezası öngörmekte, alkol alma, hırsızlık ve bazı cinsel suçlar için ise kırbaçlama cezası öngörmektedir. 7 Ocak 2013 tarihinde İran Yüksek Mahkeme Başkanı, İslam hukukunun gerektiği gibi icra edilmesiyle suçların önlenebileceğini belirterek ampütasyon gibi cezaları savunmuştur. [...]”

2. *ABD Dışişleri Bakanlığı'nın İran'a İlişkin İnsan Hakları Uygulamalarına Dair Ülke Raporları 2013*”

36. Yukarıda anılan raporun ilgili kısımları şöyledir:

“İdari özet: En kötü insan hakları problemleri yurttaşların hükümetlerini barışçıl bir şekilde, özgür ve adil seçimler yoluyla değiştirme haklarını ciddi şekilde sınırlandıran hükümetin seçim sürecini manipüle etmesi; toplanma, konuşma ve basın özgürlüğü dahil olmak üzere kişisel özgürlüklere ilişkin sınırlamalar ve hukuka aykırı ve keyfi bir şekilde alıkonulan, işkence edilen veya öldürülen kişilerde görüldüğü üzere kişilerin fiziksel bütünlüklerine saygı duyulmamasıdır. [...]”

Diğer bildirilen insan hakları ihlalleri: kaybetmeler; yargı tarafından tesis edilen ampütasyonlar ve kırbaçlama dahil olmak üzere yargı tarafından tesis edilmiş olan yaptırımlar, dayak ve tecavüz gibi siyasal amaçlı şiddet ve baskı; gözaltında ölüm vakaları gibi kolluk ve ceza infaz birimlerindeki zor ve yaşamı tehdit eden koşullar; bazı durumlarda dış dünya ile irtibatın mevcut olmadığı keyfi gözaltı ve yargılama öncesi uzun tutukluluk; güvenlik güçlerinin süreklilik arz eden cezasızlığı; bazen uygun usuli güvenceler izlenmeksizin infaz edilme ile sonuçlanan aleni adil

yargılamaların yapılmaması; bağımsız bir yargının mevcut olmayışı; siyasi hükümlülere ve tutuklular ; [...].

Bölüm 1. c. İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanıkdışı veya Alçaltıcı Muamele veya Ceza:

Anayasa “itiraf elde etmek veya bilgi almak amacıyla” her türlü işkence türünü yasaklamaktadır, buna karşın güvenlik güçlerinin ve ceza infaz kurumları personelinin tutuklulara ve hükümlülere işkence yaptıkları veya onları taciz ettiklerine dair inandırıcı raporlar mevcuttur [...]

Cezaevlerindeki ortak işkence ve taciz metotları uzun süre tecritte tutma, tecavüz, cinsel aşağılama, infaz tehdidi, uykudan mahrum bırakma, şiddetli ve sık dövme uygulamalarını içermektedir. Çok sayıda cezaevindeki aşırı kalabalık ve mahpusların sağlık hizmetine erişiminin sıklıkla reddedilmesi hususlarında raporlar bulunmaktadır. [...]

Hükümet kırbaçlama ve ampütasyon kullanımını işkence değil “ceza” olduğu gerekçesiyle savunmuştur. Yargı tarafından tesis edilen fiziksel yaptırımlar kırbaçlama ve birden fazla hırsızlığı içeren suçlar açısından ampütasyonu içermektedir. BM Özel Raportörü, 23 Ekim tarihinde hırsızlık suçu açısından organ ampütasyonu, Temmuz 2012 ve 30 Ocak 2013 tarihleri arasında “fitne”, “ıffete mugayir eylemler” “alkol kullanma”, “yasadıışı” ilişkiler ve “duhul olmaksızın hemcinsler arasındaki cinsel faaliyetler” gibi suçlar açısından 123 kişinin kırbaçlamaya tabi tutulduğuna dair haberler not etmiştir. [...].

Cezaevi ve Gözaltı Birimlerinin İçinde Bulunduğu Koşullar:

Cezaevi koşullarının sıklıkla kötü ve yaşamı tehdit edici mahiyette olduğu bildirilmektedir. Kötü koşullar, tek başına hücrede tutulma, maruz tutuldukları işkence nedenleriyle bazı mahpusların intihar ettiğine dair raporlar bulunmaktadır. Mahpusların zulmüne maruz kaldıkları kişilerce neden olunan veya cezaevi yaşamının kötü sağlığa uygunluk koşulları nedeniyle maruz kaldıkları yara ve rahatsızlıklarına yönelik tıbbi tedavileri cezaevi yetkilileri tarafından sıklıkla reddedilmektedir. [...].

Bölüm 1. d. Keyfi Gözaltı ve Tutuklama:

[...] Resmi makamlar rejim karşıtı faaliyetleri engellemek amacıyla keyfi gözaltı yöntemine başvurmaktadır. Sivil giyimli polisler önceden haber vermeksizin evlere ve işyerlerine gitmekte, kişileri gözaltına almakta, baskınlar gerçekleştirmekte, özel belgelere, pasaportlara, bilgisayarlara, elektronik basın cihazlarına ve diğer şahsi malzemelere mahkeme kararı olmaksızın ve yargısal sürecin denetiminden yoksun bir şekilde el koymaktadır. Bireyler sıklıkla alıkoyma birimlerinde uzun süreler boyunca, herhangi bir suç isnadı olmaksızın veya yargılama faaliyetine tabi tutulmaksızın tutulmakta, birkaç gün bulunduğu yer hakkında yakınlarına bilgi vermesi engellenmektedir [...].

Bölüm 1. e. Adil ve Ateni Bir Yargılamanın Olmaması : [...], Yargılama Usulleri:

[...] Siyasi Mahpuslar ve Şüpheliler: Siyasi inançları nedeniyle hapsedilen/alıkonulan İranlıların sayısı hususunda herhangi bir istatistik mevcut değildir. İran’da İnsan Hakları İçin Uluslararası Kampanya (İİHİUK), barışçıl faaliyetler veya ifade özgürlüğünü kullanması nedeniyle keyfi olarak alıkonulanlar da dahil olmak üzere ülkede 500 siyasi mahpusun bulunduğunu tahmin etmektedir. Diğer insan hakları aktivistleri, inançları nedeniyle hapsedilenler de dahil olmak üzere 1.000’den fazla vicdan mahkumunun bulunduğunu tahmin etmektedir [...]. Hükümet yıl boyunca öğrencileri, gazetecileri, avukatları, politik aktivistleri, kadın hakları aktivistlerini, sanatçıları ve azınlık dinleri mensuplarını gözaltına almış (bkz.

Bölümler 1.a. 1.e., 6, ve 7.a.); çok sayıda insana “sisteme karşı propaganda yapmak” ve “yüce lidere hakaret” gibi suçlamalar isnat etmiş ve bu tür davaları ulusal güvenlik meselesi olarak görmüştür [...]. Siyasi mahpuslar alıkonulma birimlerinde daha büyük bir işkence ve kötü muamele riski altındadırlar. Hükümet siyasi mahpusları sıklıkla evleri ve ailelerinden uzakta bulunan cezaevlerine yerleştirmektedir. Hükümet, uluslararası insancıl örgütlerin veya BM temsilcilerinin siyasi mahpuslarla görüşmelerine müsaade etmemektedir.

Bölüm 1. f. Özel yaşam, Aile Hayatı, Konut Dokunulmazlığı veya Haberleşmeye Keyfi Müdahale:

“Anayasa, Kanunun emrettiği” haller istisna olmak üzere “şan ve şöhret, yaşam, mülk [ve] mesken[ler]in ihlal karşısında korunduğunu ifade etmektedir. Buna karşın hükümet rutin bir şekilde bu hakkı ihlal etmektedir. Güvenlik güçleri mahkeme tarafından verilmiş bir yetkileri olmaksızın yurttaşların sosyal faaliyetlerini kontrol etmiş, evlerine ve işyerlerine girmiş, telefon konuşmalarını ve internet iletişimlerini takip altına almış, postadaki evraklarını açmıştır. Hükümet ajanlarının gözdağı vermek amacıyla reformist veya muhalefet liderlerinin, aktivistlerin, siyasi mahpusların, gazetecilerin ve onların ailelerinin evlerine ve çalışma yerlerine girdiği, arama yaptığı ve her yerin altını üstüne getirdikleri hususunda yaygın haberler bulunmaktadır [...].”

3. “İşkenceden Özgürlük” Tarafından Hazırlanan Rapor: *Seni Pişman Edeceğiz-2009 Seçimlerinden Bu Yana İran’da İşkence, Mart 2013* (<http://www.refworld.org/docid/514088902.html>)

37. “İşkenceden Özgürlük” Birleşik Krallık’taki işkence mağdurlarına destek amacıyla faaliyet gösteren hükümet dışı bir tıp vakfidir. Kuruluş 25 yılı aşkın bir süredir Birleşik Krallık’a gelen işkence mağdurlarına doğrudan klinik hizmetler sağlamakta, onların haklarını koruma ve geliştirme faaliyetleri yürütmektedir. Kuruluşun işkence mağdurlarına dair yukarıda değinilen raporu şunları ifade etmektedir:

“Raporun esaslı mahiyetteki tespitleri:

2009-2011 yıllarındaki alıkonulmaya ilişkin deliller ve uygulanan işkenceye dair ayrıntılı inceleme, İşkenceye karşı Özgürlük Kuruluşu tarafından hazırlanan emsal 50 medico-yasal raporla belgelendiği üzere, şunları ortaya koymaktadır:

İşkence, Haziran 2009’da yapılan cumhurbaşkanlığı seçim tarihine ve seçimden sonraki bir dönemi de kapsayan bir süreçte Tahran ve başka yerlerdeki muhaliflerin ezilmesine yönelik faaliyetlerin bir parçası olarak İranlı yetkililer tarafından kullanılan anahtar bir baskı aracı olmuştur;

Bu baskı, sıklıkla uzatılan gözaltı dönemlerinde- 2009 cumhurbaşkanlığı seçiminin kendileri ve diğer aile üyeleri için herhangi bir düzeyde ilk kez siyasal veya diğer türlerdeki aktivizm içinde bulunan çok sayıda insana işkence yapılmasını içermektedir;

Bu dönemde İran’daki işkenceciler oldukça sistematik bir şekilde çok çeşitli fiziksel, psikolojik ve çevresel işkence metotlarına başvurmuşlardır;

İşkence sıklıkla “rejim karşıtı” olarak değerlendirilen siyasal veya diğer faaliyetlerin düzenlenmesine dahil olan kişiler ve şebekeler hakkında bilgi edinmek ve

insanların yargılamaları sırasında aleyhlerinde kullanmak veya gelecekte yine aleyhlerinde kullanmak amacıyla “itiraf” veya bir şekilde ifade olarak anlaşılan belgeleri imzalamaya zorlamak amacıyla kullanılmıştır;

Bu çalışmadaki vakaların yarısı Tahran’da, diğerleri ise illerin merkezleri veya taşra bölgelerinde gözaltına alınmıştır. Tüm vakalarda alıkoyma ve işkencenin nedenleri “siyasal olmayan suçlar nedeniyle gerçekleştirilen gözaltı sonrası ortaya çıkırsa da, sıklıkla düşük bir seviyede olan, “politik” bir unsur içermekte veya anılı nedenler aile üyelerinin faaliyetleri nedeniyle kişinin veya bir vakada görüldüğü üzere bir iş ortağının üstüne yıkılmaktadır. 27 vaka gösterilere veya cumhurbaşkanlığı seçimleri akabinde diğer protestolara katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır [...].”

4. İnsan Hakları İçin Uluslararası Federasyon ve İnsan Haklarının Korunması İçin İran Birliği'nin İran İslam Cumhuriyeti'nin KSHS'ye Uygun Hareket Etmesi Hakkında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi'ne Sundukları Beyanları (103. Oturum, 17 Kasım 2011, Cenevre)

38. Hükümet dışı kuruluş olan “İnsan Hakları İçin Uluslararası Federasyon” ve “İnsan Haklarının Korunması İçin İran Birliği” yukarıda atıfta bulunulan beyanlarında rejim karşıtı protesto ve faaliyetler nedeniyle çok sayıda insan hakları aktivisti, gazeteci, sanatçı ve öğrenciye yönelik tesis edilen cezaları listelemiştir. Bu cezalardan bazıları uzun süreli hapis cezası ve ciddi kırbaçlama cezasını içermektedir. Rapordaki liste şunları içermektedir:

“(s. 7.) Diğer Kadınlar: “Recmi Durdurun” Kampanyasının iki kurucusu Shadi Sadr ve Mahbubeh Abbas-Gholizadeh 17 Mayıs 2010 tarihinde gıyaplarında sırasıyla 6 yıl hapis ve 74 kırbaç ile 2.5 yıl hapis 30 kırbaç cezası ile cezalandırılmıştır. Her ikisi de hapis cezasından kaçmak amacıyla İran’ı terk etmişlerdir [...].

(s. 27.) Sanatçılar: [...] Yönetmen ve gazeteci Mohammad Nourizad, Aralık 2009 tarihinde gözaltına alınmış ve 3.5 yıl hapis ve 50 kırbaç cezası ile cezalandırılmıştır. Mohammad Nourizad 6 Mayıs 2011 tarihinde serbest bırakılmıştır [...].

(s. 32.) Öğrenciler: Sivil giyimli güvenlik güçleri, Polis Özel Tim ile İslam Devrim Muhafızları Özel Tim mensupları Haziran 2009 cumhurbaşkanlığı seçiminin hemen sonrasında zalimce Tahran, İsfahan ve Şiraz’da bulunan öğrenci yurtlarına saldırmış, yurtların altını üstüne getirmiş, sonuç olarak Tahran’da 5, İsfahan’da 2, Şiraz’da 2 öğrenci öldürülmüştür. Tahran’da bulunan yurttan 100 öğrenci gözaltına alınmıştır. Buna karşın saldırıları ve cinayetleri araştırmaktan ziyade, askeri mahkemeler bu öğrencilerin adli makamlara suç duyurusunda bulunan 40’ını yargılamış ve Mayıs 2011 tarihinde bu kişileri adli para cezası, kırbaçlama ve 3-10 ay arasında değişen hapis cezası gibi cezalara mahkum etmiştir. O tarihten bu yana çok sayıda öğrenci protesto gösterileri veya gözaltında hayatlarını kaybetmiştir [...].”

HUKUK

I. İDDİA EDİLEN SÖZLEŞME M.3 İHLALİ

39. Başvurucu, İran'a sınır dışı edilmesinin kendisini gerçek bir gözaltına alınma ve Sözleşme m.3'ün ihlalini teşkil edecek şekilde işkence veya insanlık dışı ve alçaltıcı muamele ve ceza riski altına sokacağını iddia etmektedir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

40. Hükümet bu iddiaya itiraz etmiştir.

A. Kabul edilebilirlik

41. Mahkeme, bu yakınmanın Sözleşme m.35/3(a) kapsamında açıkça temelsiz olmadığını belirtmektedir. Mahkeme ayrıca bu yakınmanın başka herhangi bir gerekçe altında da kabul edilmez olmadığını belirtmektedir. Dolayısıyla yakınmanın kabul edilebilir olarak açıklanması gerekmektedir.

B. Esas

1. Tarafların Beyanları

(a) Başvurucu

42. Başvurucu, İran'a dönmeye zorlanması halinde, İran rejimine karşı gösterilere katılımı ve bu gösterilerdeki eleştirel broşür dağıtımını nedeniyle gerçek ve ciddi bir gözaltı ve işkence riskiyle karşı karşıya kalacağını ileri sürmüştür. İran rejiminin, 2009 yılındaki cumhurbaşkanlığı seçimini müteakiben gösterilere katılanlara baskı yapılması açısından hala bir menfaati bulunmaktadır. Fars dilindeki YouTube ve BBC'nin linklerine atıfta bulunan başvurucu İran Adalet Bakanı ve Cumhuriyet Başsavcısı'nın 21 Temmuz 2013 tarihinde kamuoyuna yaptığı açıklamada 2009 yılındaki gösterilere katılanlardan geri dönenlerin gösteriler sırasında gerçekleşen başkaldırı nedeniyle yargılanacaklarını ifade etmiştir. Tahran Devrim Mahkemesi'nin 7 Mayıs 2013 tarihinde hakkında tesis edilen mahkumiyet kararının ortaya koyduğu üzere İran rejimi halen ve ayrıca kişisel olarak kendisine zulmetme açısından bir menfaati bulunmaktadır.

43. Başvurucu ayrıca İran'a dönmesi durumunda, ülkeyi bir çıkış izni bulunmaksızın yasa dışı terk ettiği gerekçesiyle gözaltına alınacağını iddia etmiştir. Gözaltına alınması üzerine, İranlı yetkililerin derhal kendisinin geçmişi hakkında bir kontrol yapacaklarını ve mahkumiyet kararını tespit

edeceklerini ileri sürmüştür. Sonuç olarak 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme hükmü infaz edilecek ve başvuru 7 yıl hapis cezası ile 70 kırbaç cezasıyla karşı karşıya kalacaktır. Bu tür bir cezalandırma aşırı ve insanlık dışıdır. Her şey bir yana, genel olarak bilindiği üzere, örneğin Af Örgütü'nün raporlarından, işkence ve kötü muamele İran cezaevlerinde yaygındır.

44. Başvuru bir kez daha İran rejimine karşı seçim sonrasındaki gösterilere katılmış olduğuna vurgu yapmaktadır. Başvuru, kendisinin yokluğunda ebeveynlerinin konutunda Ettelaad güvenlik güçleri tarafından 10 Mayıs 2011 tarihinde arama gerçekleştirildiğini iddia etmiştir. Başvurucunun ebeveynlerine, kendisi için düzenlenmiş bir mahkeme celbi tebliğ edilmiştir. Başvurucunun celbe icabet etmemesi nedeniyle 12 Mayıs 2011 tarihinde babası gözaltına alınmış ve oğlunun bulunduğu yer hakkında sorguya çekilmiştir. Başvuru sonrasında Tahran'da bulunan kız kardeşinin evinde saklanmıştır. 4 Haziran 2011 tarihinde başvuru İran'ı terk etmiş ve Türkiye ve bilmediği diğer ülkelerden geçerek yasadışı olarak 26 Haziran 2011 tarihinde İsviçre'ye giriş yapmış ve 27 Haziran 2011 tarihinde de sığınma başvurusunda bulunmuştur.

45. Başvuru İran'a dönmesi durumunda gerçek ve ciddi bir işkence riskiyle karşı karşıya kalacağı savını desteklemek amacıyla bulunduğu şartlar çerçevesinde mümkün olan her şeyi yapmış olduğunu iddia etmiştir. Başvuru esas olarak İran'da neler olduğunu tutarlı bir şekilde Göçmen Kurulu'na anlatmış olduğu kanaatindedir. Öyküsündeki tutarsızlıklar sadece küçük hadiselerle ilişkindir ve bunun nedeni de Göçmen Kurulu ile yapmış olduğu iki görüşmenin mahiyetlerinin birbirlerinden farklı olmasındadır. İlk görüşme kısa özet bir görüşme iken, ikincisi ayrıntılı bir sorgulamadan müteşekkildir. Dolayısıyla da 2011'deki ev araması gibi öyküsündeki bazı ayrıntılardan sadece ikinci görüşmede bahsedilmiş olması mantık dahilindedir. Ayrıca iki görüşme arasında yaklaşık iki yıl zamanın geçmiş olması hususunun da dikkate alınması gerekmektedir. Hiç kimseden böyleleri uzun bir zamandan sonra aynı öyküyü ifade etmesi beklenemez.

46. Başvuru ayrıca İran rejiminin zulmüne maruz kaldığını ortaya koyan belgeleri sunmuş olduğuna vurgu yapmaktadır. Başvuru, İran Devrim Mahkemesi'nin 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbinin aslını ilk görüşme sırasında Göçmen Kurulu'na ibraz etmiştir. Ayrıca, Tahran Devrim Mahkemesi'nin 5 Şubat 2013 tarihli ikinci mahkeme celbinin fotokopisini ve İran Devrim Mahkemesi'nin 7 Mayıs 2013 tarihli mahkumiyet kararının fotokopisini kanun yolu başvurusu sırasında Federal İdare Mahkemesi'ne sunmuştur. Başvuru, her ne kadar İran'da maruz kaldığını belirttiği zulme dair her türlü kuşku ortadan kaldırabilecek mahiyette olsa da, bu belgelerin İsviçre makamları tarafından esaslı bir şekilde göz ardı edildiğini iddia etmiştir. Başvuru, ailesinin 5 Şubat 2013 tarihli celp ile 7 Mayıs 2013 tarihli hükmün asıllarını derhal kendisine gönderememiş olması nedeniyle bu belgeleri Federal İdare Mahkemesi'nin kararını açıklaması öncesinde sunmadığını iddia etmiştir. Başvuru ailesinin bu açıdan

zamanı olmadığını ve asılların posta yoluyla gönderilmesinin İranlı makamlar tarafından takip edileceğinden korku duyduklarını belirtmiştir. Davası hakkında Federal İdare Mahkemesi tarafından karar verilmeye kadar, ailesinin sadece fotokopileri göndermiş olduklarını belirtmiştir. Bu nedenle de fotokopiler başvurunun iddialarını desteklemek amacıyla Federal İdare Mahkemesi'ne sunabildiği tek deliller olmuştur. Hükümet'in hangi yöntemlerle bu fotokopilerin kendisine gönderildiğine ilişkin beyanına cevap olarak fotokopilerin e-posta yoluyla gönderilmiş olduğunu ifade etmiştir.

47. Başvurucu ayrıca celplerin ve mahkeme kararının sahipliğine ilişkin kuşku ortadan kaldırmak amacıyla şartlar dahilinde tüm yapılabilecekleri denemiş olduğuna dikkat çekmektedir. Başvurucu, Federal İdare Mahkemesi'nde celplerin ve mahkeme kararının asıllarının, belgelerin sahipliğinin kontrol edilebilmesi amacıyla, Tahran'da bulunan İsviçre Büyükelçiliği'ne (ç.n. yakınları tarafından) götürülebileceği önerisinde bulunmuştur. Başvurucu Federal İdare Mahkemesi'nin bu önerisine dair hiçbir karar vermemiş olmasından, hatta Göçmen Kurulu'nun meseleye ilişkin görüşünü dahi sormaksızın, hızla kararını açıklamasından yakınmaktadır. Federal İdare Mahkemesi'nin, başvurunun önerisi hakkında herhangi bir reaksiyon ortaya koymaması nedeniyle başvurunun yakınları, öncelikle büyükelçiliğe davet olmaksızın girilmesinin mümkün olmaması, ikinci olarak da büyükelçilik önünde bekleyen İranlı kolluk güçlerince neden içeriye girmek istediklerinin sorulabilecek olması nedeniyle yüksek risk altında bulunmaları nedeniyle kendi inisiyatifleri ile anlı belgeleri büyükelçiliğe götürmekten çekinmişlerdir. Bu nedenle de başvurunun kız kardeşi belgeleri güvenli bir şekilde muhafaza etmiş ve büyükelçilikten davet gelmesini beklemiştir. Başvurunun kız kardeşi, başvurunun sığınma talebinin Federal İdare Mahkemesi tarafından reddedildiği hususunda bilgilendirildiğinde, belgeleri Karaj'da bulunan ebeveynlerinin evine götürmüştür. Ağustos 2013 tarihinde, başvurunun bir diğer kız kardeşinin kocası, belgelerin asıllarını başvurucuya gönderme cesaretini gösterebilmiştir.

(b) Hükümet

48. Hükümet başvurunun iddialarına itiraz etmiştir. Hükümet, başvurunun İran'a sınır dışı edilmesi durumunda m.3'e aykırı bir muameleye tabi tutulacağı hususunda gerçek bir riskin mevcut olmadığı kanaatindedir. Hükümet, İran'daki olaylara ilişkin başvuru beyanlarının inanılır olmadığına yönelik Göçmen Kurulu ve Federal İdare Mahkemesi'nin görüşlerini paylaşmaktadır. Hükümet başvurunun iki beyanı arasındaki tutarsızlıkların ilk mahkeme celbinin tebliğine, başvurunun ebeveynlerinin evinin aranmasına, İran'dan kaçması öncesindeki saklanma ayrıntılarına ve katıldığı son gösterideki arkadaşlarının gözaltına alınmasına ilişkin olduğuna vurgu yapmaktadır.

Dolayısıyla da belirtilen tutarsızlıklar başvuruçunun öyküsündeki belirleyici noktalara ilişkindir.

49. Hükümet ayrıca 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbinin, tek başına, İran'daki zulüm riskini ispatlamayacağına dair Göçmen Kurulu'nun görüşünü paylaşmaktadır. Hükümet, başvuruçunun öyküsünün akla yatkın olmaması nedeniyle 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi ile 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme kararının sahih olup olmadığını doğrulamanın mutlak bir gereklilik olmadığını belirtmiştir. Hükümet bu belgelerin İran'da satın alınabileceğini belirtmiştir. Ayrıca Hükümet, İran'da dahi mahkum edilen kişilere mahkeme kararlarının asıllarının verilmesi nedeniyle, başvuruçunun 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme kararının aslını Federal İdare Mahkemesi'ne ibraz etme yükümlülüğü altında olduğunu ileri sürmüştür. Başvuruçunun ailesinin belge asıllarını başvuruçuya göndermeleri halinde misillemeden samimi olarak korkmuş olmaları durumunda, başvuruçunun en azından fotokopilerin ne şekilde kendisine ulaştığını açıklayabilirdi. Fotokopilerin faks yoluyla gönderildiğine dair herhangi bir emare ihtiva etmemesi nedeniyle böylesi bir bilgi oldukça yararlı olacaktı.

50. Hükümet ayrıca başvuruçunun Federal İdare Mahkemesi'ndeki yargılamada, sığınma davalarında tecrübeli bir vekil tarafından temsil edildiğini ileri sürmüştür. Hükümet'e göre, Federal İdare Mahkemesi'nin ihtiyati tedbire ilişkin kararında sonra, vekilin Federal İdare Mahkemesi'nin nihai kararında fotokopileri delil olarak kabul etmeyeceğinin farkında olması gerekirdi. Bu nedenle de başvuruçunun, belgelerin sahihliğini kontrol edebilmesi amacıyla belge asıllarını Federal İdare Mahkemesi'ne ibraz edebilirdi. Bunun yanı sıra başvuruçunun, Federal İdare Mahkemesi'nden konuyla ilgili belgelerin sahihliğinin ve doğruluğunun Tahran'da bulunan İsviçre Büyükelçiliği aracılığıyla kontrol edilmesini talep etmek yerine Tahran'da yaşayan kız kardeşinden belge asıllarını Tahran'daki İsviçre Büyükelçiliği'ne götürmesini isteyebilirdi.

51. Hükümet, 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi ve 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme kararının Ağustos 2013 tarihinden bu yana kendisinde olduğuna yönelik başvuruçunun beyanları hakkında herhangi bir görüş belirtmemiş, görüşlerini bu belgelerin fotokopileriyle ilgili sunmuş olduğu görüşlerine atıfta bulunmuştur.

2. Mahkemenin Değerlendirmesi

(a) Konuyla İlgili İlkelerin Özetlenmesi

52. Mahkeme, bir uluslararası hukuk meselesi ve AİHS dahil uluslararası sözleşmelere ilişkin yükümlülüklerine tabi olarak Taraf Devletlerin yabancıların girişini, ikametini ve ülke dışına çıkarılmasını kontrol etme hakkına sahip olduğunu yinelemektedir (*R.C. / İsviçre*, B.No: 41827/07, para. 48, 9 Mart 2010; ayrıca bkz. *Üner / Hollanda* [BD], B.No:

46410/99, para. 54, AİHM 2006-XII). Hal böyle olmakla birlikte, kişinin sınır dışı edilmesi durumunda m.3 hükmüne aykırı bir muameleye tabi tutulmasına ilişkin kişisel ve gerçek bir riskle karşı karşıya olduğuna inanmak için esaslı gerekçelerin ortaya konulmuş olması durumunda, bir taraf Devletçe başvurulmuş ülke dışına çıkarma işlemi m.3 hükmü kapsamında bir meselenin ortaya çıkmasına neden olabilir ve dolayısıyla da o Devletin Sözleşme kapsamında sorumluluğuyla ilişkilendirilebilir. Böylesi bir durumda m.3 hükmü ilgili kişinin o ülkeye sınır dışı edilmemesine yönelik bir yükümlülük ihtiva eder (*Saadi / İtalya* [BD], B.No: 37201/06, para. 125, AİHM 2008).

53. Bireysel ve gerçek bir kötü muamele riskinin olup olmadığını tespit etmek amacıyla Mahkeme, gönderileceği yerdeki genel durum ve şahsi koşullarını göz önüne alarak, başvuruçunun kendisini kabul edecek ülkeye gönderilmesinin öngörülebilir sonuçlarını incelemek zorundadır (*El-Masri / Eski Yugoslav Cumhuriyeti Makedonya* [BD], B.No: 39630/09, para. 213, AİHM 2012; ayrıca bkz. *Vilvarajah ve Diğerleri / Birleşik Krallık*, 30 Ekim 1991, para. 108, Series A, No: 215).

54. Davaya konu olay tarihinde, böylesi kişisel ve gerçek bir kötü muamele riskinin varlığı, esas olarak sınır dışı etme tarihinde Sözleşen Devlet tarafından bilinen veya bilinmesi gereken olgulara atıfta bulunularak değerlendirilmek zorundadır (*Saadi*, yukarıda atıfta bulunulan, para. 133). Hal böyle olmakla birlikte, başvuruçunun henüz sınır dışı edilmemiş olması nedeniyle halihazırdaki esaslı görüş, Mahkeme'nin davaya ilişkin görüşü olmak zorundadır. Tarihsel konum, şu andaki ve sonrasında gelişebilecek duruma ışık tutabilir olması nedeniyle yararlı olsa da belirleyici olan şu andaki koşullardır (*Chahal / Birleşik Krallık*, 15 Kasım 1996, para. 86, *Kararlara İlişkin Raporlar 1996-V*).

55. Kötü muamele riskine ilişkin ispat yükü açısından Mahkeme, sığınma başvurusunda bulunan kişilerin sıklıkla içinde buldukları özel durumu dikkate alarak, beyanlarının ve beyanlarını desteklemek amacıyla ibraz ettikleri belgelerin inandırıcılığının değerlendirilmesi sırasında şüpheden yararlanmalarının çoğu zaman gerekli olduğunu kabul etmektedir. Buna karşın, sığınma talebinde bulunan kişinin beyanlarının gerçeğe uygunluğunun sorgulanmasına yönelik güçlü gerekçeler ortaya koyan bilginin ibrazı durumunda, sığınma talebinde bulunan kişinin iddia edilen tutarsızlıklara dair tatminkar bir açıklama sunması gerekmektedir. İlkesel olarak başvuruçunun, yakınılan tedbirin uygulanacak olması durumunda Sözleşme m.3 hükmüne aykırı muameleye tabi tutulma hususunda gerçek bir riskle karşı karşıya kalacağına inanılmasına yönelik esaslı gerekçelerin mevcut olduğunu ispatlamaya elverişli delil sunmak zorundadır. Böylesi bir delilin sunulması durumunda, Hükümet bu delilin kuşkulu olduğunu ispatlama yükümlülüğü altındadır (*N. / İsveç*, B.No: 23505/09, para. 53, 20 Temmuz 2010).

(b) İlkelerin İşbu Davaya Uygulanması

36. İşbu görülmekte olan davada Mahkeme, başvuruçunun en nihayetinde ilgili tüm açıklamalara göre insan hakları durumuna dair vahim kaygılar ortaya koyan bir ülkeye geri gönderileceğini gözlemlemektedir. İran'a dair halihazırdaki bilgilerden aşıkâr olduğu üzere (yukarıda para.35-38'de belirtilmiştir) İranlı kamu makamları aralıksız bir şekilde ülkedeki muhalif gösterilere veya insan hakları faaliyetlerine barışçıl olarak katılan kişileri gözaltına almakta ve onlara kötü muamele etmektedir ve ayrıca 2009 yılındaki seçim sonrası gösterilerden bu yana durum yatışmamıştır. Mahkeme, İran'a sınır dışı etmeyle ilgili içtihatlarında halihazırda belirtmiş olduğu üzere (bkz. *S.F. ve Diğerleri / İsveç*, B.No:52077/10, para.63, 15 Mayıs 2012 ve *R.C. / İsveç*, B.No: 41827/07, para. 49, 9 Mart 2010) sadece tutuklanan siyasi kuruluşların liderleri veya diğer üst düzey kişiler değil, gösteriye katılan veya herhangi bir şekilde mevcut İran rejimine muhalefet eden herkes, alıkonulma, kötü muamele veya işkence riski altında olabilir. İran'daki insan haklarına ilişkin son raporlar Mahkeme'nin konuyla ilgili yukarıda belirtilen içtihatlarında atıfta bulunduğu değerlendirmesi halen geçerlidir.

57. Mahkeme, İran'da yukarıda belirtilen ciddi insan hakları ihlallerine ilişkin raporların farkında olmakla birlikte, bu raporların tek başına, başvuruçunun anılan ülkeye geri gönderilmesi durumunda Sözleşme'nin ihlal edileceğini ortaya koyduğu şekilde bir tespitte bulunmamaktadır. Mahkeme, başvuruçunun kişisel durumu nedeniyle onun İran'a geri gönderilmesi dolayısıyla Sözleşme m.3'ün ihlal edilip edilmeyeceğini tespit etmek durumundadır (bkz. yukarıda atıfta bulunulan *S.F. ve Diğerleri / İsveç*, para. 63; ayrıca bkz. yukarıda atıfta bulunulan *R.C. / İsveç*, para. 49).

58. Mahkeme, başvuruçunun beyanlarında da belirtildiği üzere, rejim karşıtı gösterilere katılmış olduğu gerekçesiyle başvuruçunun *giyabında (in absentia)* 7 yıl hapis cezası, adli para cezası ve 70 kırbaç cezasına mahkum edildiğini tespit etmektedir. Mahkeme, başvuruçunun cezalandırılmasının kendisinin de iddia ettiği üzere infaz edilmesi durumunda, böylesi yoğun bir kırbaçlamanın Sözleşme m.3'ün anlamı kapsamında işkence olarak telakki edilmesi zorunlu olan kasti ve aşırı fiziksel eleme neden olacağı kanaatinde. Başvuruçunun bir çıkış vizesi ve pasaportu olmaksızın İran'dan ayrılmış olması nedeniyle, geçmişinin derhal kontrol edileceği ve herhangi bir mahkumiyet kararının derhal tespit edileceği İran'a geri dönmesi durumunda gözaltına alınması muhtemeldir (bkz. Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı'nın, R.C. /İsveç kararındaki Ağustos 2009 tarihinden itibaren İran Hakkındaki Menşei Ülke Raporu, yukarıda atıfta bulunulan, para.35 ve 56, 9 Mart 2010). Dolayısıyla da başvuruçunun geri gönderilmesi durumunda cezasının infazı ihtimal dahilindedir. Ayrıca İran'daki siyasi mahpusların genel olarak cezaevi koşullarına dair raporlar (bkz, yukarıda para. 35-38), başvuruçunun hapis cezasının infazı durumunda insanlık dışı ve alçaltıcı muamele ile işkenceye maruz kalma riskiyle karşı karşıya

kalacağını ortaya koymaktadır. Başvurucunun bir çıkış vizesi ve pasaportu olmaksızın İran'dan ayrılmış olması nedeniyle, geçmişinin derhal kontrol edileceği ve herhangi bir mahkumiyet kararının derhal tespit edileceği İran'a geri dönmesi durumunda gözaltına alınması muhtemeldir (bkz. Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı'nın, *R.C. / İsveç kararındaki Ağustos 2009 Tarihinden İtibaren İran Hakkındaki Menşei Ülke Raporu*, yukarıda atıfta bulunulan, para.35 ve 56, 9 Mart 2010). Dolayısıyla da başvurucunun geri gönderilmesi durumunda cezasının infazı ihtimal dahilindedir. Ayrıca İran'daki siyasi mahpusların genel olarak cezaevi koşullarına dair raporlar (bkz, yukarıda para. 35-38), başvurucunun hapis cezasının infazı durumunda insanlık dışı ve alçaltıcı muamele ile işkenceye maruz kalma riskiyle karşı karşıya kalacağını ortaya koymaktadır.

59. Sözleşme m.3'e aykırı bir muameleye maruz kalması hususunda gerçek bir risk altında olduğunu ispatlamak açısından başvurucunun yeterli delil ibraz edip etmediği hususunda Mahkeme, öncelikle ilk mahkeme celbinin ibrazı ve ebeveynlerinin konutunun 10 Mayıs 2011 tarihinde aranmasına ilişkin beyanlarında bazı zayıflıklar olduğu hususunda ulusal makamlarla hemfikirdir. Mahkeme ayrıca, ikinci duruşmadaki görüşmesinin önyargılı olduğu şeklindeki başvurucu iddiasına dayanarak tutarsızlıkların açıklanamayacağı hususunda ulusal makamlarla hemfikirdir. Duruşma sırasında hükümet dışı bir yardım kuruluşundan yansız bir tanığın huzurda bulunması ve anılı tanığın duruşma tutanaklarına olağandışı bir usuli hadiseye dair herhangi bir kayıt düşme ihtiyacı içinde bulunmaması anılı görüşmenin adil bir şekilde gerçekleştirildiğine dair kuvvetli işaretlerdir.

60. Hal böyle olmakla birlikte Mahkeme, başvurucunun anılı iki görüşmedeki beyanlarının doğruluğunun, salt bu beyanlarla sınırlı bir değerlendirmeye tespit edilemeyeceğini, buna karşın başvurucu tarafından yapılan ek açıklamalar ışığında bir yargıya varılmasının zorunlu olduğunu belirtmektedir. Başvurucunun sonraki açıklamalarının, öyküsünün doğruluğuna dair kuşkuları ortadan kaldırma hususunda genel olarak yeterli olmadığına dair İsviçre makamlarının kanaatiyle Mahkeme mutabık değildir. Beyanlarının inandırıcılığı açısından iki duruşmanın mahiyetinin birbirinden farklı olduğu hususunun göz ardı edilmemesi gerektiğine dair başvurucu görüşü ile Mahkeme mutabıktır. İlk duruşma tutanaklarındaki görüşmecinin bizzat kendisinin yazdığı tespiti göre ("*personel yokluğu nedeniyle tutanakların 15 nolu paragrafı altında özetlenen olaylar ayrıntılı olarak zapta geçirilmemiştir.*"), başvurucu ilk duruşmada sadece üstünkörü bir şekilde sorgulanmış ve İran'dan kaçmasıyla sonuçlanan hadiselerle dair sadece özet bir şekilde beyanda bulunması istenmiştir. Diğer taraftan ikinci görüşmedeki İran'daki olaylara dair hususi meseleleri ayrıntılı sorgulama, başvurucudan olaylara dair ayrıntılı açıklamalarda bulunmasının istendiğini ortaya koymaktadır. Bu farklılık, başvurucunun iki beyanı arasındaki tutarsızlıkları açıklayabilir. Söz konusu tutarsızlıkların her halükarda birbiriyle çelişen beyanlar olarak yorumlanması gerekli olmayıp, bunların

ilk duruşmada başvuruçunun olaylarda sıkıştırılmış ve kısaltılmış bir biçimde beyanda bulunmasından kaynaklanması muhtemeldir. Bu durum başvuruçunun ilk duruşma sırasında 10 Mayıs 2011 tarihli konut aramasından bahsetmemeye ilişkin kusuru ile ilk duruşma sırasında İran'dan ayrılmasından önce kız kardeşinin ve arkadaşlarının evinde kaldığını açıkça beyan etmesi ve ikinci duruşma sırasında gerçekten de kız kardeşinin evinde saklandığını, buna karşın bu süreçte arkadaşları ile zaman geçirdiğini beyan etmesi hususları açısından gerçektir.

61. Mahkeme ayrıca, başvuruçunun ilk duruşmanın İsviçre'ye ulaşmasından hemen sonra yapıldığı, ikinci duruşmanın ise İran'dan ayrılmasından yaklaşık iki yıl sonra yapıldığı, bu durumun kendisinin iki beyanı arasındaki tutarsızlıkları açıklamasına yönelik bir durum olduğu şeklindeki değerlendirmesiyle mutabıktır.

62. Ayrıca Mahkeme, İsviçre Hükümeti'nin sadece bazı belgelerin fotokopi olduğu ve böylesi belgelerin teorik olarak İran'da satın alınabileceğine yönelik genelleştirilmiş bir iddiaya dayanarak başvuruçunun Sözleşme m.3'e aykırı bir muameleyle yüz yüze kalacağını ispatlayıp ispatlayamadığı meselesi, destek mahiyetinde sunulan belgeler dikkate alınmaksızın, sadece başvuruçunun bu iki görüşme sırasında verdiği beyanlara dayanılarak tespit edilebilir görüşüyle mutabık değildir. Bu yaklaşım sığınma başvurusunda bulunanların anavatanlarındaki zulme dair kapsamlı delil sunmalarına yönelik güçlükleri ve onların hususi konumlarını göz ardı etmektedir. Dolayısıyla başvuruçunun öyküsünün doğruluğunun ibraz edilen belgeler bağlamında değerlendirilmesi ayrıca zorunluluktur.

63. Ayrıca belirtilmesi gerekir ki başvuruçunun uzun süreli bir hapis cezası ile 70 adet kırbaç cezasına mahkum edilmiş olması kendi içinde ihtimal dışında bir durum değildir. Yukarıda ortaya konulduğu üzere (bkz. yukarıda para.37) alıkonulma, kötü muamele ve işkence riski altında bulunanlar sadece siyasal organizasyonların liderleri veya diğer üst düzey kişiler değil şu andaki İran rejimine herhangi bir şekilde muhalefet eden veya gösterilere katılan herhangi bir kişidir. Ayrıca, kırbaçlama sadece hırsızlık veya zina gibi olağan suçlara yönelik değil aynı zamanda siyasal inançlara da yönelik genel bir cezalandırma biçimidir (bkz. yukarıda para.35 ve 38). Bu nedenle de rejim karşıtı gösterilere katıldığı ve broşür dağıttığı gerekçesiyle iddia edilen cezanın başvuruçuyu aleyhinde tesis edilmesi mümkündür.

64. 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbinin, 5 Şubat 2013 tarihli mahkeme celbi fotokopilerinin, 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme kararı fotokopilerinin asıl belge veya asıl belgelerin fotokopileri olup olmadığı meselesine yönelik olarak Mahkeme, bu meseleye dair salt bu belgelerle karar veremeyeceği kanaatindedir. Hal böyle olmakla birlikte Mahkeme, başvuruçunun bu belgeleri ibraz ederek, İran'daki rejim karşıtı gösterilere katıldığı gerekçesiyle tesis edilen hakkındaki mahkumiyet kararını ispat etmek amacıyla içinde bulunduğu şartlar dahilinde elinden gelen her şeyi

yaptığı görüşündedir. Diğer taraftan ulusal makamlar, bir diğer ifadeyle İsviçre Hükümeti, belgelerin sahilliğine yönelik esaslı bir itiraz ileri sürmemiştir.

65. Başvurucu, 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbi açısından, ilk duruşma sırasında iddia edilen asıl belgeyi sunmuştur. Bu nedenle de belge, ulusal makamlara mümkün olan en erken zamanda ibraz edilmiştir. Gerek Göçmen Kurulu gerekse de Federal İdare Mahkemesi belgelerin, mahkeme celbinin sahilliğini sorgulamamıştır. Göçmen Kurulu başvurusunun beyanını tutarsız olarak değerlendirmesi ve bu nedenle de mahkeme celbinin başvurusunun maruz kaldığı zulmü ispatlayamayacak olması nedeniyle bu soruyu dikkate almamıştır. Federal İdare Mahkemesi kararında 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbinden bahsetmemiştir. Federal İdare Mahkemesi'nin hiçbir şekilde mahkeme celbinin sahilliğini kontrol ettiğine ve Tahran'da bulunan İsviçre Büyükelçiliği ile Federal İdare Mahkemesi'nin irtibat kurduğuna dair herhangi bir emare bulunmamaktadır. Mahkeme celbinin sahilliğine itiraz eden tek taraf İsviçre Hükümeti olmuştur ve bu itiraz Mahkeme önündeki yargılama sırasında gerçekleşmiştir. Hükümet itirazını, böylesi belgelerin İran'da satın alınabileceği şeklindeki genel bir iddiaya dayanarak, Mahkeme celplerinin gerçekliğini sorgulamıştır. Hükümet başvurusunun öyküsünün inandırıcı olmadığını iddia etmek dışında mesele konusu mahkeme celplerinin neden sahte olduğuna inandıkları hususunda hiçbir gerekçe ortaya koymamıştır. Yukarıda da belirtildiği üzere Mahkeme, başvurusunun beyanlarındaki tutarsızlıkların başvuru tarafından ibraz edilen belgelerin göz ardı edilmesine imkan verecek ciddiyette tutarsızlıklar olduğu görüşünü paylaşmamakta, buna karşın anılı tutarsızlıkların hatırı sayılır bir derecede başvurusunun sonraki beyanları ile giderilebileceği kanaatindedir. Sonuç olarak uzmanlar aracılığıyla veya Tahran'da bulunan İsviçre Büyükelçiliği'nin yardımıyla mahkeme celbinin gerçekliğinin Hükümet tarafından doğrulanmaya çalışıldığına dair herhangi bir emarenin mevcut olmaması nedeniyle Hükümet, anılı belgelerin sahilliğine uygun bir tavırla itiraz etmemiştir. Bu nedenle Mahkeme, 10 Mayıs 2011 tarihli mahkeme celbinin makul bir şekilde göz ardı edilemeyeceği kanaatindedir. Mahkeme celbi, başvurusunun 10 Mayıs 2011 tarihli olaylara ilişkin beyanlarıyla uyumludur ve bu nedenle de öyküsünün mümkün olabirliğine katkı sunmaktadır.

66. 5 Şubat 2013 tarihli Mahkeme celbi ile 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme kararının fotokopileri açısından Mahkeme, bu belgelerin asıllarının ibraz edilmesinin başvurusunun amacına yönelik hiç kuşkusuz daha iyi bir delil teşkil edeceğine dair Hükümet görüşü ile mutabıktır. Hal böyle olmakla birlikte başvuru Federal İdare Mahkemesi önünde neden bu belgelerin sadece fotokopilerini ibraz ettiği ve o tarihte belgelerin asıllarını neden sunamadığı hususlarında makul açıklamalarda bulunduğu kabulü gerekmektedir. Başvurucu, ikinci mahkeme celbi ile

gıyabında verilen mahkeme kararından ancak Federal İdare Mahkemesi'ne yönelik başvurusunu hazırladığı sırada, avukatının tavsiyesi ile ailesine telefon etmesiyle haberdar olduğunu beyan etmiştir. Başvurucunun bu aşamaya kadar avukatla temsil edilmemiş olması nedeniyle bu açıklama makul görünmektedir. Ayrıca başvuru, belgelerin orijinallerini gönderme hususunda ailesinin oldukça korkmuş olduğunu beyan etmiştir. Başvurucu, İran resmi makamlarının evlere ve iletişime yönelik takibine dair raporları dikkate alarak (bkz. yukarıda para. 36) başvurucunun ailesinin belgelerin asıllarını gönderme hususunda aşırı korku duyduğunu beyan etmiştir. Aynı değerlendirme, resmi olarak davet edilmediği sürece büyükelçilik önünde bulunan İranlı güvenlik güçleri tarafından sorgulanmaktan ve kontrol edilmekten korkan başvurucunun kız kardeşinin, belgelerin asıllarını büyükelçiliğe götürmeye cesaret edememesi açısından da geçerlidir. Başvurucu tarafından beyan edilen koşullar altında iddia edilen mahkumiyet kararı (7 Mayıs 2013) ile Federal İdare Mahkemesi'nin kararı (2 Temmuz 2013) arasındaki süre, başvurucunun kaçtığı ülkeden belge asıllarını temin edebilmesi için oldukça kısadır. Bu nedenle de başvuru, ibraz ettiği belgelerin asıllarını neden Federal İdare Mahkemesi'ne sunamamış olduğuna yönelik ikna edici bir beyanda bulunmuştur.

67. Hal böyle olmakla birlikte gerek Federal İdare Mahkemesi, gerek İsviçre Hükümeti, fotokopileri neden hiçbir şekilde başvuru lehine dikkate alınmadığı hususunda hiçbir gerekçe ortaya koymamıştır. Hükümet sadece ulusal yargılama sırasında başvurucunun belgelerin fotokopilerini ne şekilde edindiği hususunda hiçbir beyanda bulunmaması ile fotokopilerin faksla gönderildiklerine dair hiçbir emare ihtiva etmemesi hususunda yakınmada bulunmuştur. Mahkeme, bu tür beyanların yararlı olacağı ve başvurucunun öyküsünün inandırıcılığına katkı sağlayacağı hususunda Hükümet ile mutabıktır. Hal böyle olmakla birlikte Federal İdare Mahkemesi'nin fotokopilerin bulunduğu yer hakkında bilgi temin etmesini başvurucudan istememiş olduğu, çünkü anılı mahkemece fotokopi olmaları nedeniyle belgelerin ibrazının herhangi bir ispat değeri taşımadığının iddia edilmiş olduğuna işaret edilmesi zorunludur. Ayrıca AİHM önündeki yargılama sırasında başvuru tatmin edici bir şekilde, e-posta yoluyla ulaşılmış olduklarını beyan ederek, fotokopilerin ulaşma şeklini beyan etmiş olduğunun belirtilmesi gerekmektedir.

68. Mahkemece ayrıca, Federal İdare Mahkemesi'nin belgelerin inandırıcılığının ek olarak incelenmesine yönelik başvuru talebini dikkate almamış olması nedeniyle başvurucunun ulusal makamlar önünde ikinci mahkeme celbi ile İran'daki mahkumiyet kararının sahihliğinin ispatlanmasına yönelik ek olanaklardan yoksun bırakılmış olduğunu ayrıca belirtmektedir. Federal İdare Mahkemesi ek görüşlerini sunması için belge fotokopilerinin Göçmen Kurulu'na sunulmasına yönelik başvuru talebine uygun davranmamış, bunun yerine doğrudan başvurucunun dosya kapsamını ve kanun yolu başvurusunu dikkate alarak karar vermiştir. Ayrıca

Federal İdare Mahkemesi herhangi bir gerekçe ortaya koymaksızın başvuru talebine rağmen, Tahran'da bulunan İsviçre Büyükelçiliği'nden iddia edilen belge asıllarının başvuru talebinin akrabalardan tarafından elçiliğe tesliminin yapıp yapılamayacağını sormadığı gibi fotokopilerin asıl mahkeme celbi ile mahkumiyet kararından üretilmiş olup olmadığının değerlendirilmesi hususunda yardım talebinde bulunmamış, kararda ibraz edilen belgelerin, sahte evrakların fotokopileri olup olmadığına dair Federal İdare Mahkemesi tarafından gerçekleştirilen bir kontrole dair herhangi bir emareye yer verilmemiştir. Ayrıca dilekçelerin teatisi aşamasında, mahkeme celbi ile mahkeme kararı asıllarına bu aşamada sahip olduğu, Hükümet tarafından istenmesi durumunda anılı asılları teslim edebileceğine yönelik başvuru beyanına Hükümet tarafından yanıt verilmemiştir. Dolayısıyla da başvuru İran'da gerçek anlamda zulme uğradığını ispatlamaya yönelik ek imkanlardan yoksun bırakılmıştır.

69. Yukarıda belirtilen tüm koşullar ışığında Mahkeme, ülkeden çıkarılması durumunda Sözleşme m.3'e aykırı bir muameleye tabi tutulma hususunda gerçek bir riskin mevcut olduğunu ispatlamaya elverişli delillerin başvuru tarafından sunulmuş olduğu, bu nedenle de diğer belirsizliklere dair şüpheden başvuru talebinin yararlanması zorunlu olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Öte yandan Hükümet, başvuru talebinin İran'a sınır dışı edilmesi durumunda Sözleşme m.3'e aykırı bir muameleye tabi tutulacağına dair kuşku ortadan kaldırmamıştır. Sonuç olarak Mahkeme, başvuru talebinde tesis edilen ülke dışına çıkarma emrinin infazının Sözleşme m.3 ihlalinin ortaya çıkmasına neden olacağını tespit eder.

II. SÖZLEŞMENİN 3. MADDESİYLE BAĞLANTILI OLARAK MADDE 13'ÜN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

70. Başvuru talebinin, İran Devrim Mahkemesi tarafından celp edildiği ve gıyabında verilen bir kararla 7 yıl hapis ve 70 kırbaç cezasına mahkum edildiği ve bu nedenle de Sözleşme m.3'e aykırı bir muameleye tabi tutulma riskiyle karşı karşıya bırakıldığına yönelik iddiasının değerlendirilmesi açısından etkili bir başvuru yoluna sahip olmadığı gerekçeleriyle Sözleşme'nin 3. maddesiyle bağlantılı olarak m.13'ün ihlal edildiği yakınmasında bulunmuştur. Sözleşme m.13 hükmü şöyledir:

“Bu Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, söz konusu ihlal resmi bir hizmetin ifası için davranan kişiler tarafından gerçekleştirilmiş olsa dahi, ulusal bir merci önünde etkili bir yola başvurma hakkına sahiptir.”

71. Mahkeme yukarıda 62-69 numaralı paragraflarda 10 Mayıs 2011 tarihli iddia edilen mahkeme celbinin 10 Şubat 2013 tarihli iddia edilen

mahkeme celbi ile 7 Mayıs 2013 tarihli mahkeme kararı fotokopilerinin dikkate alınmaması açısından Federal İdare Mahkemesi'nin ikna edici bir gerekçe ortaya koymadığını, başvuru tarafından ulusal makamlara ibraz edilen belgeler dikkate alınmaksızın başvuru beyanının doğruluğunun değerlendirilemeyeceğini tespit etmiştir. Bu yakınmayı kabul edilebilir bulan Mahkeme, görülmekte olan işbu davanın koşulları çerçevesinde, farklı bir mesele ortaya koymamış olması nedeniyle başvuru m.3 ile bağlantılı olarak m.13 altında ileri sürdüğü yakınmasının incelenmesinin gerekli olmadığı kanaatinde (Diğerleri arasında, karşılaştırma için bkz., *Kolyadenko ve Diğerleri / Rusya*, B.No:17423/05, 20534/05, 20678/05, 23263/05, 24283/05 ve 35673/05, para. 227, 28 Şubat 2012 ve *Ermakov v. Rusya*, B. No: 43165/10, para.232, 7 Kasım 2013).

III. İDDİA EDİLEN DİĞER SÖZLEŞME İHLALLERİ

72. Başvuru, Sözleşme m.6 kapsamında ayrıca Göçmen Kurulu ve Federal İdare Mahkemesi'nin adil yargılanma hakkını ihlal ettiği yakınmasında bulunmuştur. Mahkeme, bu madde hükmünün, herhangi bir medeni hak ve yükümlülük ile bir suç isnadının belirlenmesini içermemesi nedeniyle sığınma davalarında uygulanabilir olmadığını belirtmektedir (bkz. *Maaouia / Fransa [BD]*, B.No: 39652/98, para.40, AIHM 2000-X). Bu nedenle Mahkeme, bu yakınmanın Sözleşme hükümleri ile konu bakımından uyumlu olmadığını ve bu nedenle de Sözleşme m.35/3(a) ve 4 hükmü uyarınca reddine karar verilmesinin zorunlu olduğunu belirtmiştir.

73. Başvuru ayrıca Göçmen Kurulu'nun ve Federal İdare Mahkemesi kararlarının Sözleşme m.2, 5 ve 10 hükümleri altındaki haklarını ihlal ettiği hususunda yakınmada bulunmuştur. Başvuru İsviçre Mahkemeleri'nin bu haklarını nasıl ihlal ettiği ve bu Sözleşme haklarının neden ihlal edildiği hususlarında herhangi bir spesifik gerekçe ortaya koymamıştır. Mahkeme bu yakınmaların dayanaklarının ortaya konulmadığı sonucuna ulaşmaktadır. Bu nedenle de söz konusu yakınmalar açıkça temelsiz olup, bu yakınmaların Sözleşme m.35/3-(a) ve 4 uyarınca kabuledilmez olarak ilan edilmesi zorunludur.

IV. MAHKEME İÇTÜZÜĞÜ M.39

74. Mahkeme, Sözleşme m.44/2 uyarınca işbu kararın (a) tarafların davanın Büyük Daire'ye gönderilmesini talep etmeyeceklerine dair beyanda bulunmaları; (b) Kararın Büyük Daire'ye gönderilmesinin talep edilmemesi durumunda kararın verilmesinden itibaren üç ay geçmesi; (c) Büyük Daire Paneli'nin böylesi bir talebi Sözleşme m.43 uyarınca reddetmesi durumlarında kesinleşeceğine dikkat çekmektedir.

75. Mahkeme, İçtüzük m.39 uyarınca Hükümete yapılan sınır dışı edilmenin yürütmesinin durdurulması bildirimının işbu karar kesinleşinceye veya Mahkeme konuyla ilgili bir başka karar alıncaya kadar yürürlükte kalmasının zorunlu olduğu kanaatindedir (karşılaştırma, diğerleri arasında - *mutatis mutandis*- A.A./İsviçre, B.No: 58802/12, para. 64-65, 7 Ocak 2014 ve F.G./İsveç, B.No:43611/11, para. 46-47, 16 Ocak 2014).

V. SÖZLEŞME M.41'İN UYGULANMASI

76. Sözleşme m.41 hükmü şöyledir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırılabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Zarar

77. Başvurucu, Federal İdare Mahkemesi'nin olumsuz kararı nedeniyle işini kaybettiğini ve bu nedenle de 2013 yılı Kasım ve Aralık aylarına ilişkin 4,084 İsviçre Frankı aylık maaş kayıplarının kendisine ödenmesi gerektiğini belirterek 8,168 İsviçre Frankı'nın (yaklaşık 6,710 Euro) maddi tazminat olarak ödenmesi talebinde bulunmuştur. Başvurucu ayrıca, miktarının takdirini Mahkeme'ye bıraktığı bir manevi tazminat tutarının ödenmesi talebinde bulunmuştur.

78. Hükümet, bir ihlalin mevcudiyetinin tespiti halinde dahi, böylesi bir ihlal ile başvurunun maaş kayıpları arasında yeterli bir bağın bulunmayacağı kanaatindedir. Hükümet ayrıca, bir ihlali tespit kararının manevi zararlar için yeterli tazminat oluşturacağı kanaatindedir.

79. Mahkeme, tespit edilen potansiyel bir ihlal ile iddia edilen maddi zarar arasında yeterli bir nedensellik ilişkisinin bulunmadığı kanaatindedir ve bu nedenle de bu talebin reddine karar vermektedir. Yukarıda verilen sonuçlar ışığında (bkz. para.69) Mahkeme, başvurucuya yönelik verilen sınır dışı etme kararının uygulanmasının Sözleşme m.3'ü ihlal edeceğine ilişkin tespitinin yeterli adil karşılık oluşturduğu kanaatindedir ve bu nedenle de başvurunun manevi zarara yönelik taleplerinin de ayrıca reddine karar vermektedir (bkz. ayrıca *F.N. ve Diğerleri /İsveç*, B.No: 287 74/09, 18 Aralık 2012, para.84).

B. Ücretler ve Masraflar

80. Başvurucu ayrıca yerel mahkeme önündeki sığınma davaları ile işbu Mahkeme huzurundaki temsil kaynaklı avukatlık hizmetleri ve masraflar

için 2,940 İsviçre Frankı (yaklaşık 2,415 Euro) talep etmiştir. Avukatlık ücreti, başvuru avukatının 300 İsviçre Frankı ilk saat danışma ücreti, avukatlık tarifesi uyarınca saati 100 İsviçre Frankı sonraki 20 saatlik danışmanlık ücreti ve diğer hukuki hizmetleri, 600 İsviçre Frankı mahkeme başvuru harçlarını ve telefon, fotokopi ve diğer masrafları kapsayacak şekilde 40 İsviçre Frankı'ndan müteşekkildir. Başvurucu bu taleplerini destekleyen avukatlık ücret tarifesinin listesini sunmuştur.

81. Başvurucunun avukatı 23 Aralık 2013 tarihli sonraki dilekçesi ile Federal İdare Mahkemesi'nin avukatlarının ücretlerini ve harcamalarını asgari standart saat başı 150 İsviçre Frankı üzerinden hesapladığı hususunda Mahkeme'yi bilgilendirmiştir. Başvurucu bu nedenle avukatlık ücreti ve masrafların bu oran üzerinden hesaplanması gerektiği görüşündedir. Bu nedenle başvuru 300 İsviçre Frankı ilk saat danışmanlık ücreti için, 3000 İsviçre Frankı yukarıda bahsedilen sonraki 20 saatlik danışmanlık ücreti için, 60 İsviçre Frankı telefon, fotokopi ve diğer masraflar için, 600 İsviçre Frankı ulusal mahkeme başvuru ücretleri için, 450 Euro işbu Mahkeme önünde Kasım ve Aralık tarihinde gerçekleşen yargılama için, toplam ise 4,410 İsviçre Frankı (yaklaşık 3,623 Euro) ödenmesi talebinde bulunmuştur.

82. Hükümet, İktüzük m.61'e uygun olarak başvuru sadece gerçekten meydana gelmiş olan ücret ve masrafların ödenmesi talebinde bulunabileceği kanaatinde. Bu nedenle Hükümet, Mahkeme'nin bir ihlal tespitinde bulunması durumunda sadece başvuru 10 Ekim 2013 tarihli beyanlarında talep etmiş olduğu 2,940 İsviçre Frankı'nın ödenmesine karar verilmesi hususunda Mahkeme'den talepte bulunmuştur.

83. Mahkeme'nin içtihatlarına göre, bir başvuru gerçekten ve zorunlu olarak meydana gelmiş ve miktar olarak da makul olduklarını ortaya koymuş olması durumunda ücret ve masrafların geri ödenmesi hususunda hak sahibidir. İşbu görülmekte olan davada uhdesinde bulunan belgeleri ve yukarıdaki ölçütü dikkate alan Mahkeme, başvuru avukatını gerçekte geçerli olan ücret tarifesine uygun olarak tüm başlıklar altındaki harcamalar ile başvurucuya taahhüt ettirilebilecek vergileri de içine alacak şekilde toplam 2,415 Euro'ya hükmedilmesinin makul olacağı kanaatinde.

C. Gecikme Faizi

84. Mahkeme, gecikme faizinin dayanak Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredi oranına eklenecek %3'lük bir oranın uygun olacağı kanaatinde.

MAHKEME BU NEDENLERLE

1. *Oybirliğiyle* Sözleşme m.3 ile m.13 ün m.3 ile bağlantılı olarak ihlal edildiği yakınmaların kabul edilebilir, kalan yakınmaların ise kabul edilemez olduğuna;
2. 6'ya karşı 1 oy ile başvuru aleyhinde tesis edilen sınır dışı etme kararının uygulanmasının Sözleşme m.3'ü ihlal *edeceğine*;
3. 6'ya karşı 1 oy ile Sözleşme m.3 ile bağlantılı olarak ileri sürülen Sözleşme m.13 ihlalinin incelenmesinin gerekli *olmadığına*;
4. Oybirliği ile İçtüzük m.39 uyarınca, yargılamanın uygun şekilde yürütümünün sağlanması amacıyla işbu mahkeme kararı kesinleşinceye kadar veya konuya ilişkin sonraki tarihli bir Mahkeme kararına kadar başvuru sınır dışı edilmemesinin arzu edilir olduğunun Mahkeme'ye bildiriminde devamı *kararının verilmesine*;
5. 6 ya karşı 1 oy ile yukarıda 2 nolu paragraftaki tespitin kendi içinde başvuru maruz kaldığı manevi zarar açısından yeterli adil karşılık *oluşturduğuna*;
6. 6'ya karşı 1 oy ile
  - (a) İşbu kararın Sözleşme m.44/2 uyarınca kesinleşme tarihinden itibaren 3 ay içerisinde sorumlu devletin başvuruya tahakkuk ettirilebilecek vergilerle birlikte 2,415 Euro'yu (ikibindörtüyonbeş Euro), ücretler ve masraflara karşılık olarak ödenmesine, tutarın ödeme günündeki geçerli olan İsviçre Frankı'na çevrilmesine,
  - (b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin muaccel hale gelmesinden ödeme gününe kadar Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredi oranına eklenecek %3'lük bir oran üzerinden hesaplanacak basit faiz oranının uygulanabilir olmasına;
7. Oybirliği ile başvuru diğer adil karşılık taleplerinin reddine karar verilmiştir.

Karar, İçtüzük m.77/2-3 uyarınca İngilizce ve yazılı olarak 18 Kasım 2014 tarihinde açıklanmıştır.

Stanley Naismith
YazıŖşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan

Sözleşme m.45/2 ve İçtüzük m.74/2 uyarınca, ekli ayrık görüşler işbu karara eklenmiştir:

- (a) Hakim Sajo'nun farklı gerekçesi
- (b) Hakim Kjolbro'nun ayrık oy gerekçesi

G.R.A.
S.H.N.

ÓHAKÍM SAJÓ’NUN FARKLI GEREKÇESİ

İşbu davada tüm noktalar açısından kararlar mutabakat içindeyim. Hal böyle olmakla birlikte, iddia edilen maddi kayıp için tazminata hükmedilmesini uygun bulmadığıma dair gerekçemi açıklamamın zorunlu olduğunu tespit ettim. Kanaatime göre, başvuru Federal İdare Mahkemesi’nin sığınma başvurusunun reddine karar vermesi nedeniyle işverenin kendisini işten çıkardığı hususunda belgeye dayalı delil sunmamıştır. Bu husus “yeterli olmayan nedensellik ilişkisi” tespitimin gerekçesidir.

HAKİM KJØLBRO’NUN MUHALEFET ŞERHİ

1. Çoğunluğun gerekçesine katılmadığım için Sözleşme m.3 ihlalinin tespiti kararına karşı oy kullandım.

2. Çeşitli kaynakların İran’a ilişkin arka plan hakkındaki genel bilgiyi dikkate alarak, riskin başvurucunun İsviçre’deki sığınma talebinin dayanağını oluşturan olaylara ilişkin beyanları esas alınarak değerlendirilmesi durumunda başvurucunun İran’da gerçek bir kötü muamele riskiyle karşı karşıya kalacağı hususunda çoğunluğun görüşü ile tamamıyla mutabıkım. Dolayısıyla da asıl mesele başvurucunun beyanının inandırıcılığıdır. Ulusal makamlar, başvurucunun beyanlarını güvenilir ve inandırıcı olarak değerlendirmemişlerdir. Dolayısıyla da mesele Mahkeme’nin yetkili ulusal makamların değerlendirmesini geçersiz hale getirmek hususunda bir dayanağının bulunup bulunmadığıdır.

3. Sığınma davalarında bir sığınma başvurusunda bulunan kişinin beyanları, mesele konusu ülkeye dair genel arka plan bilgisi ışığında değerlendirilmektedir ve uygulamada çok sıklıkla bu beyanlar, talepte bulunan kişinin menşei ülkede zulme uğrama veya işkenceye maruz bırakılma riskinin mevcudiyetinin değerlendirilmesinde tek veya belirleyici bir dayanak olmaktadır. Dolayısıyla da sığınma başvurusunda bulunan bir kişi tarafından verilen beyanın inandırıcılığının değerlendirilmesi, sığınma davalarının ele alınmasında temel ve önemli bir unsurdur. Bu durum pek çok davada, pek çok faktörün dikkate alınmasının zorunlu olduğu zor bir faaliyettir (diğerleri arasında bkz. Sığınma Usullerinde İnanırcılık Değerlendirilmesi- Çok Disiplinli Eğitim El Kitabı, 2013, CREDO Çerçevesinde Helsinki Komitesi tarafından hazırlanan- AB Sığınma Usullerinde Gelişmiş İnanırcılık Değerlendirilmesi- isimli rapor).

4. Sığınma sisteminin kötüye kullanılması ve kırılgan bireylerin çaresiz durumundan kazanç sağlayan profesyonel insan kaçakçılarının sıklıkla yardım ettikleri sığınma talebinde bulunan kişilerin uydurma sığınma öyküleri riskinin varlığı göz önüne alındığında ulusal makamların sığınma talebinde bulunan kişilerin beyanlarının inandırıcılığını değerlendirmek amacıyla, onların beyanlarını kapsamlı bir incelemeye tabi tutmaları meşru bir tutumdur. Diğer hususların yanı sıra, böylesi bir tutumu benimseyerek, sığınma talebinde bulunan kişinin öncelikle de sığınma talebine dair amaçlarının esaslı unsurları açısından, beyanların tutarlı ve mantık bütünlüğü içerisinde olup olmadığının tespiti önemlidir.

5. Başvurucunun sığınma başvurusundaki amaçlarının inandırıcılığı ilk olarak Göçmen Kurulu, sonrasında ise Federal İdare Mahkemesi tarafından değerlendirilmiştir. Başvurucu Göçmen Kurulu tarafından iki kez görüşmeye alınmıştır. Göçmen Kurulu, sığınma başvurusunda bulunan bir kişinin amaçlarının inandırıcılığının değerlendirilmesinde önemli bir unsur

olan başvuruçunun bizzat görölmesi imkanına sahip olmuştur. Ayrıca, Federal İdare Mahkemesi önünde avukat tarafından temsil edilmiş, bilgi ve görüşlerini sunma hususunda geniş imkanlara sahip olmuştur.

6. Daha sonra Federal İdare Mahkemesi tarafından tasdik edilen Göçmen Kurulu'nun değerlendirmesinde, iki görüşme sırasında başvuruçunun tarafından olaylara ilişkin verilen beyanlar, tutarsızlıklar ve çelişkiler nedeniyle güvenilir olarak değerlendirilmemiştir. Başvuruçunun beyanlarına ilişkin tutarsızlıklar ve çelişkiler (1) son gösteriden sonra başvuruçunun evine kim geldi; (2) bir ev aramasının gerçekleşip gerçekleşmediği; (3) başvuruçunun gösteriden sonra ve ülkeden ayrılmadan önce nerede kaldığı veya saklandığı ve (4) gösteride kimin gözaltına alındığı hususlarıdır. Başvuruçunun sığınma öyküsünün böylesi önemli yanlarına ilişkin tutarsızlık ve çelişkiler kaçınılmaz olarak beyanlarının güvenilirliği üzerinde kuşku yaratmaktadır. Ulusal makamlara göre, başvuruçunun tutarsızlık ve çelişkilere dair makul bir açıklamada bulunmamış ve kanaatine göre ulusal makamların değerlendirmesinin kabul edilmemesi açısından yeterli bir dayanak bulunmamaktadır. Kanaatime göre çoğunluk, başvuruçunun beyanlarının güvenilirliğinin değerlendirilmesinde “dördüncü derece” olarak hareket etmektedir.

7. Ayrıca, başvuruçunun ulusal makamlara ve Mahkeme'ye sunduğu belgelere yüklenen önemin problemlili olduğunu tespit etmekteyim. Sığınma davalarında sahte veya dolandırıcılık ile belge elde etmenin sıklıkla kolay olduğu iyi bilinen bir olgudur. Bu durum İran açısından da geçerlidir (bkz. *diğerleri arasında*, İran- Menşei Ülke Bilgisi (COI), Rapor, Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı, 26 Eylül 2013, bölüm 30.01'den 30.03'e). Sığınma başvurusunda bulunan kişinin beyanları inandırıcı ise bu beyanı desteklemeye yönelik belgeler daha az önemli hale gelmektedir. Diğer yandan, Sığınma başvurusunda bulunan bir kişinin beyanı açıkça güvenilmez ise, belgeler beyanın inandırıcılığına ilişkin kuşkuları sıklıkla ortadan kaldırmamaktadır. Bu nedenle inandırıcılık meselesinin bıçak sırtı olduğu durumlarda belgeler genel olarak özel bir önem arz etmektedir.

8. Ulusal makamlara göre başvuruçunun beyanı inandırıcı değildir ve başvuruçunun tarafından ulusal makamlara sunulan belge fotokopileri beyanlarına ilişkin kuşkuları dağıtmamıştır. Başvuruçunun, ulusal resmi makamlara sadece mesele konusu olan belgelerin fotokopilerini ibraz etmiştir. Başvuruçunun, ulusal resmi makamlara belge asıllarını temin etmemesine yönelik açıklaması ikna edici değildir. Ayrıca, bir avukatın hukuki yardımından yararlanan başvuruçunun fotokopilerin kendisine nasıl ulaştığını resmi makamlara açıklamamıştır.

9. Başvuruçunun 15 Ağustos 2013 tarihinde yakınmasını Mahkeme'ye sunmuş ve Mahkeme 12 Eylül 2013 tarihinde ihtiyati tedbir talebini (İçtüzük m.39) kabul etmiştir. Bu nedenle de bu tarihten itibaren başvuruçunun sınır dışı edilme riski bulunmamaktadır. Başvuruçuya göre, belge asılları, başvuruçunun Mahkeme önünde derdest olan 10 Ekim 2013

tarihinde kendisine ulaşmıştır. Buna karşın başvuru yeni olgulara dayanarak ulusal sığınma davasına ilişkin, ulusal mevzuata göre mümkün olan, yargılamanın yenilenmesi yoluna başvurmamıştır. Bunun yerine başvuru ulusal makamlara belgelerin güvenilirliği ve konuyla ilgili olup olmadığına yönelik değerlendirme yapmalarına fırsat tanımaksızın iddia edilen belge asıllarını Mahkeme'ye göndermiştir. İran'da sahte ve dolandırıcılık ile resmi belge elde etmeye yönelik arka planı dikkate alarak ulusal yerel makamlarca değerlendirilmemiş olan belgelere önem atfedilmiş olması kaygı sebebidir.

10. Dolayısıyla da, ulusal resmi makamlarca gerçekleştirilen değerlendirme ve aynı zamanda mahkemenin sığınma davalarını da ikincillik rolü ışığında başvuru kişinin sığınma öyküsünün inandırıcılığına ilişkin ulusal resmi makamların değerlendirmesinin kabul edilmemesi açısından yeterli bağlantı bulunmamaktadır. Bu nedenle de Sözleşme m.3'ün ihlal edildiği tespitine karşı oy kullanmış bulunmaktayım.